

ΕΑΟΠ/ΔΕΗ

Στουρνάρη 73-75, Αθήνα 104 32 • Τηλ.: 210-5230997, 210-5240168 • Fax: 210-5240383 • E-mail:edop.dei@gmail.com • www.edopdei.gr

Οι τελευταίες αλλαγές στο ασφαλιστικό σύστημα
Ν.4336/2015 και Ν.4387/2016

Εισαγωγικό σημείωμα

Για έκτη συνεχή χρονιά βιώνουμε ως εργαζόμενοι τις συνέπειες των μνημονίων. Αποτέλεσμα αυτής την πολιτικής είναι οι βίαιες αλληλαγές και μεταβολές στο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΣΚΑ).

Εργασιακά και κοινωνικά δικαιώματα τίθενται στη διάθεση των δανειστών με αποτέλεσμα να γίνονται βορά κάθε φορά οι συνταξιούχοι και οι εργαζόμενοι της χώρας.

Οι γρήγορες αυτές μεταβολές έχουν φέρει σε αδιέξοδο τους εργαζόμενους, με αποτέλεσμα να μην γνωρίζουν ποιες τελικά είναι οι επιπτώσεις, που κάθε φορά θεσμοθετεί η κυβέρνηση κατ' εντολήν των δανειστών. Μπροστά σε αυτά τα αδιέξοδα και σε αυτές τις εξελίξεις, η ΕΔΟΠ-ΔΕΗ όπως έπραξε κατά το παρελθόν έτσι και σήμερα, με την αλληλαγή των συνταξιοδοτικών προϋποθέσεων, δημιούργησε σε συνεργασία με τον εργατολόγο κύριο **Μπούρλο Δημήτρη** το φυλλάδιο αυτό προκειμένου να το διανέμει στα μέλη της, ώστε να γνωρίζουν από μόνοι τους ποιες αλληλαγές προκύπτουν στον εργασιακό τους βίο.

Η ΕΔΟΠ-ΔΕΗ αισθάνεται την ανάγκη να ευχαριστήσει τον έγκριτο επιστήμονα για το πόνημα αυτό, το οποίο αποτελεί ένα βοήθημα για κάθε εργαζόμενο προκειμένου να βρει λύση σε κάθε πρόβλημα που θα του προκύπτει και αφορά τις συνταξιοδοτικές προϋποθέσεις.

Τέλος, όσοι συνάδελφοι αντιμετωπίζουν κάποιο ιδιαίτερο πρόβλημα, πέραν της ενημέρωσης αυτής, μπορούν να επικοινωνήσουν με την γραμματεία της ΕΔΟΠ-ΔΕΗ ή να αποστείλουν το αίτημά τους στο φαξ 210 5240383.

Για την ΕΔΟΠ/ΔΕΗ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Μπίτζας Γιώργος

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Πιστεύος Χρήστος

Δημήτρης Μπούρλος, εργατολόγος

Αλλάζει ο τρόπος υπολογισμού της κύριας μηνιαίας σύνταξης

Η κύρια σύνταξη από ίδιο δικαίωμα γήρατος ή αναπηρίας και από μεταβίβαση λόγω θανάτου υπολογίζεται ως το άθροισμα δύο τμημάτων: της **εθνικής σύνταξης** και της **ανταποδοτικής σύνταξης**.

Ο νέος τρόπος υπολογισμού εφαρμόζεται από την έναρξη ισχύος του νόμου 4387/2016 (13.5.2016).

Εθνική σύνταξη

Ειδικά στις περιπτώσεις **συνταξιοδότησης από ίδιο δικαίωμα γήρατος** η Εθνική Σύνταξη καταβάλλεται στους δικαιούχους εφόσον:

- διαμένουν μόνιμα και νόμιμα στην Ελλάδα για τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη, μεταξύ του 15ου έτους ηλικίας και του έτους κατά το οποίο συμπληρώνουν το προβλεπόμενο όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξης.

Η μόνιμη διαμονή, για τους πολίτες χωρών εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποδεικνύεται με την προβλεπόμενη διαδικασία για τη χορήγηση άδειας διαμονής σε αυτούς.

Το πλήρες ποσό της εθνικής σύνταξης ορίζεται σε τριακόσια ογδόντα τέσσερα (384) ευρώ μηνιαίως και κατα-

βάλλεται εφόσον έχουν συμπληρωθεί τουλάχιστον 20 έτη ασφάλισης.

Εάν δεν έχουν συμπληρωθεί 20 έτη ασφάλισης, το ποσό της εθνικής σύνταξης μειώνεται κατά 2% για κάθε έτος ασφάλισης που υπολείπεται των 20 ετών μέχρι τα 15 έτη ασφάλισης, που αποτελούν προϋπόθεση για την καταβολή της.

Ύψος Εθνικής σύνταξης (15-20 έτη ασφάλισης)

Έτη ασφάλισης	Ποσό σύνταξης (σε €)	Ποσοστό μείωσης
20	384,0	
19	376,3	-2%
18	368,8	-4%
17	361,0	-6%
16	353,3	-8%
15	345,6	-10%

Πότε το ποσό της εθνικής σύνταξης χορηγείται ολόκληρο;

Το ποσό της εθνικής σύνταξης χορηγείται ολόκληρο εφόσον ο ασφαλισμένος:

- Έχει τουλάχιστον 20 έτη ασφάλισης και είναι 67 ετών ή έχει 40 έτη ασφάλισης και είναι 62 ετών
- Η σύνταξή του είναι πλήρης σύνταξη γήρατος (εξ ιδίου δικαιώματος) ή αναπηρίας με ποσοστό αναπηρίας 80%
- Διαμένει μόνιμα και νόμιμα στην Ελλάδα για τουλάχιστον σαράντα (40) έτη, μεταξύ του 15ου έτους ηλικίας και του έτους κατά το οποίο συμπληρώνει το προβλεπόμενο όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξης.

Πότε μειώνεται η Εθνική Σύνταξη;

Το ποσό της εθνικής σύνταξης μειώνεται για τους συνταξιούχους λόγω γήρατος:

1. Κατά 1/40 για κάθε χρόνο που υπολείπεται των σαράντα (40) ετών διαμονής στην Ελλάδα, μεταξύ του 15ου έτους ηλικίας και του έτους κατά το οποίο συμπληρώνουν το προβλεπόμενο όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξης
2. Στις περιπτώσεις καταβολής μειωμένης σύνταξης εξ ιδίου δικαιώματος σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις.

Η μείωση της εθνικής σύνταξης προκειμένου για τους ασφαλισμένους που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη από ίδιο δικαίωμα, ανέρχεται σε 1/200 για κάθε μήνα που υπολείπεται για τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης.

3. Στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας με ποσοστό αναπηρίας μικρότερο του 80%. Ειδικότερα στους συνταξιούχους που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη λόγω αναπηρίας με ποσοστό αναπηρίας από 67% έως και 79,99% χορηγείται το 75% της εθνικής σύνταξης, και με ποσοστό αναπηρίας από 50% έως και 66,99% χορηγείται το 50% αυτής.

Τι γίνεται με την Εθνική σύνταξη στις περιπτώσεις δικαιούχων δύο ή περισσότερων κύριων συντάξεων (σώρευση συντάξεων);

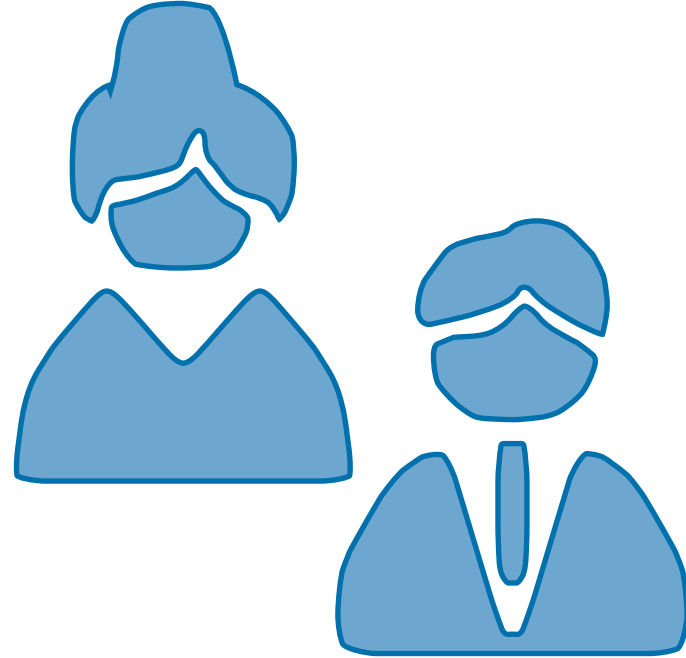
Κάθε συνταξιούχος λαμβάνει μόνο μία εθνική σύνταξη. Ειδικότερα: Σε περίπτωση σώρευσης συντάξεων χορηγείται μία εθνική σύνταξη. Στην περίπτωση συνταξιούχου ή δικαιούχου μιας πλήρους σε ποσό και μιας μειωμένης κύριας σύνταξης, το ποσό της χορηγούμενης εθνικής σύνταξης είναι πλήρες. Σε περίπτωση συνταξιούχου ή δικαιούχου δύο μειωμένων κύριων συντάξεων, καταβάλλεται το ποσοστό της εθνικής σύνταξης που αντιστοιχεί σε καθεμία απ' αυτές,

εφόσον το άθροισμά τους είναι μικρότερο ή ίσο με το πλήρες ποσό της εθνικής σύνταξης.

Ανταποδοτική σύνταξη - Νέα ποσοστά αναπλήρωσης

Όλοι οι ασφαλισμένοι του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα οι οποίοι θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης εξ ιδίου δικαιώματος γήρατος ή αναπηρίας και λόγω μεταβίβασης (θανάτου), δικαιούνται ανταποδοτικό μέρος σύνταξης, που προκύπτει με βάση τις συντάξιμες αποδοχές τους, το χρόνο ασφάλισης, και τα κατ' έτος ποσοστά αναπλήρωσης που για κάθε επιμέρους περίοδο ασφάλισης αποτυπώνονται στον ακόλουθο πίνακα:

Το ποσοστό αναπλήρωσης για κάθε έτος ασφάλισης εντός εκάστης κλίμακας ετών αντιστοιχεί στο ποσοστό που αναγράφεται στην τρίτη στήλη του πίνακα.

Πίνακας συνολικού ποσοστού αναπήρωσης ανά έτος αναλογικού ποσού σύνταξης

Έτη Ασφάλισης	Συντελεστής αναπήρωσης έτους	Συνολικό ποσοστό Αναπήρωσης
15	0,77	11,55%
16	0,84	12,39%
17	0,84	13,23%
18	0,84	14,07%
19	0,90	14,97%
20	0,90	15,87%
21	0,90	16,77%
22	0,96	17,73%
23	0,96	18,69%
24	0,96	19,65%
25	1,03	20,68%
26	1,03	21,71%
27	1,03	22,74%
28	1,21	23,95%

Έτη Ασφάλισης	Συντελεστής αναπήρωσης έτους	Συνολικό ποσοστό Αναπήρωσης
29	1,21	25,16%
30	1,21	26,37%
31	1,42	27,79%
32	1,42	29,21%
33	1,42	30,63%
34	1,59	32,22%
35	1,59	33,81%
36	1,59	35,40%
37	1,80	37,20%
38	1,80	39,00%
39	1,80	40,80%
40	2	42,80%
41	2	44,80%
42	2	46,80%

Ποιες αποδοχές λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της σύνταξης;

Ως συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους σύνταξης κύριας ασφάλισης λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου των ασφαλισμένων, λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου. Ο μέσος αυτός όρος υπολογίζεται ως το ημερήσιον της διαίρεσης του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου δια του συνολικού χρόνου ασφάλισής του. Ως σύνολο μηνιαίων αποδοχών που έλαβε ο ασφαλισμένος νοείται το άθροισμα των μηνιαίων αποδοχών που υπόκεινται σε εισφορές, καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου. Για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών λαμβάνονται υπόψη οι αποδοχές του ασφαλισμένου για κάθε ημερολογιακό έτος, προσαυξανόμενες κατά την ετήσια μεταβολή μισθών, όπως προσδιορίζεται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή.

Μεταβατικές ρυθμίσεις για τον υπολογισμό της σύνταξης

Για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης των αιτήσεων συνταξιοδότησης που θα κατατεθούν μετά την 12/5/2016 (έναρξη ισχύος του νόμου 4387/2016)

και εντός του έτους 2016 ως συντάξιμες αποδοχές λαμβάνονται υπόψη ο μέσος μηνιαίος μισθός – εισόδημα κατά τις ειδικότερες λοιπές προβλέψεις του νόμου που προκύπτει από το έτος 2002 και έως την υποβολή της αίτησης. Εφεξής ετησίως η περίοδος αυτή αναφοράς αυξάνεται κατά ένα έτος.

Στην περίπτωση ασφαλισμένων οι οποίοι, υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης μετά την 12/5/2016 και οι οποίοι υπό την ισχύ του προϊσχύοντος νομοθετικού καθεστώτος κατέβαλλαν εισφορές ανώτερες από αυτές του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, το ανταποδοτικό μέρος της σύνταξης για κάθε έτος που έχει καταβληθεί επιπλέον εισφορά, θα υπολογίζεται με ετήσιο συντελεστή αναπλήρωσης 0,075% για καθεμία ποσοστιαία μονάδα (1%) επιπλέον εισφοράς. Ο συντάξιμος μισθός σε αυτή την περίπτωση θα προκύπτει λαμβάνοντας υπόψη τη βάση υπολογισμού της επιπλέον εισφοράς.

Αυξήθηκαν οι κρατήσεις για υγειονομική περίθαλψη των κύριων και επικουρικών συντάξεων

Από την 1.7.2016 η εισφορά υγειονομικής περίθαλψης υπέρ ΕΟΠΥΥ των συνταξιούχων που καλύπτονται για παροχές ασθένειας σε είδος από τον ΕΟΠΥΥ καθορίζεται σε ποσοστό 6%, και υπολογίζεται επί του καταβληθέντος ποσού κύριας σύνταξης αφού αφαιρεθούν τα ποσά που αντιστοιχούν στην Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων

Από την 1.1.2016 παρακρατείται εισφορά 6% υπέρ ΕΟΠΥΥ και από τις επικουρικές συντάξεις των συνταξιούχων που καλύπτονται για παροχές ασθένειας σε είδος από τον ΕΟΠΥΥ υπολογιζόμενης επί του καταβαλλόμενου ποσού της σύνταξης αφού αφαιρεθούν τα ποσά που αντιστοιχούν στην Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων

Τι καταργείται με το νέο ασφαλιστικό νόμο σχετικά με τις συντάξεις;

1. Καταργούνται τα κατώτατα όρια σύνταξης. Για όλους τους ασφαλισμένους ιδιωτικού και δημόσιου τομέα που συνταξιοδοτούνται μετά την 12/5/2016, και οι συντάξεις τους υπολογίζονται με τις διατάξεις του νόμου 4387/2016 δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις που προέβλεπαν κατώτατα όρια ποσών σύνταξης
2. Καταργείται το ΕΚΑΣ.
3. Όσοι καταστούν συνταξιούχοι από την 13/5/2016 και εφεξής δεν δικαιούνται το ΕΚΑΣ.
4. Καταργούνται οι οικογενειακές παροχές προσαύξησης σύνταξης- επιδόματα τέκνων και επίδομα συζύγου. Ειδικότερα:

Επιδόματα τέκνων: Για όσους συνταξιοδοτηθούν στο εξής με βάση τις διατάξεις του ν. 4387/2016 καταργείται κάθε προσαύξηση σύνταξης για τέκνα. Για τους συνταξι-

ούχους αυτούς καταβάλλεται το ενιαίο επίδομα στήριξης τέκνων από τον ΟΓΑ (άρθρο Πρώτο παρ. ΙΑ΄, υποπαράγραφος ΙΑ2 του ν. 4093/2012 - Α΄ 222) και το ειδικό επίδομα τριτέκνων και πολυτέκνων (άρθρο 40 του ν. 4141/2013 -Α΄ 81), εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις οικείες διατάξεις.

Για όσους λαμβάνουν σύνταξη μέχρι και 12. 5.2016 (έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016) η οικογενειακή παροχή εξακολουθεί να συγκαταβάλλεται με τη σύνταξη, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις όπως αυτές ίσχυαν μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου 4387/2016,

Επίδομα συζύγου: Στους συνταξιούχους γήρατος και αναπηρίας του Δημόσιου και Ιδιωτικού τομέα που θα συνταξιοδοτηθούν με βάση τις διατάξεις του ν 4387/2016 δεν χορηγείται το επίδομα συζύγου που προβλέπονταν από τις οικείες διατάξεις κάθε Φορέα.

Για όσους λαμβάνουν σύνταξη μέχρι και την 12/5/2016, το επίδομα συζύγου εξακολουθεί να συγκαταβάλλεται με τη σύνταξη, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις

Ποιές παρεμβάσεις έγιναν στα όρια ηλικίας των συντάξεων χρείας;

Για τις συντάξεις χρείας που θα έχουν έναρξη καταβολής από 13.5.2016 ισχύουν αυστηρότερες προϋποθέσεις.

Καταβολή σύνταξης χρείας εφ' όρου ζωής: Για να λάβει σύνταξη χρείας ο επιζών σύζυγος εφ' όρου ζωής, πρέπει να έχει συμπληρώσει το 55ο έτος της ηλικίας του κατά το χρόνο θανάτου του συνταξιούχου ή ασφαλισμένου.

Καταβολή σύνταξης χρείας με αναστολή: Εάν ο επιζών σύζυγος έχει συμπληρώσει το 52ο έτος της ηλικίας του κατά τον ως άνω χρόνο, δικαιούται σύνταξη για διάστημα τριών ετών, μετά την πάροδο των οποίων η καταβολή σύνταξης αναστέλλεται μέχρι τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας του.

Καταβολή σύνταξης χρείας για 3 έτη: Εάν ο επιζών σύζυγος δεν έχει συμπληρώσει το 52ο έτος της ηλικίας του κατά τον ως άνω χρόνο, δικαιούται σύνταξη για διάστημα τριών (3) ετών.

Οι ανωτέρω περιορισμοί δεν εφαρμόζονται εφόσον και για όσο χρόνο ο επιζών σύζυγος, κατά τον ως άνω χρόνο, έχει τέκνο ή τέκνα που έχουν δικαίωμα συνταξιοδότησης ή είναι ανίκανος για την άσκηση κάθε βιοποριστικής εργασίας κατά ποσοστό 67% και άνω.

Για τις συντάξεις χρείας των διαζευγμένων ισχύουν ειδικές ρυθμίσεις σύμφωνα με τις οποίες το ποσοστό του επιζώντος συζύγου επί της σύνταξης γήρατος του θανόντος περιορίζεται αφού πλέον συναρτάται από την διάρκεια του γάμου (μεγαλύτερη των 5 ετών).

Ποιές παρεμβάσεις έγιναν στη διαδοχική ασφάλιση;

Η αρμοδιότητα του φορέα ρυθμίζεται με παραπομπή στις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 1 του ν. 3863/2010 δηλαδή ως αρμόδιος φορέας παραμένει ο οργανισμός της τελευταίας χρονικής περιόδου της απασχόλησης εφόσον έχουν πραγματοποιηθεί στην ασφάλισή του οι χρόνοι ασφάλισης που ορίζονται στη διάταξη¹.

Για την θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, λαμβάνεται υπόψη από τον αρμόδιο για την απονομή της σύνταξης οργανισμό ολόκληρος ο χρόνος της διαδοχικής ασφάλισης ως χρόνος που διανύθηκε στην ασφάλισή του.

Ο υπολογισμός του ποσού της σύνταξης ορίζεται ότι γίνεται όπως και στις περιπτώσεις ασφάλισης σ' ένα φορέα σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 8 του ν.4387/2016 (εθνική και ανταποδοτική σύνταξη), με υπολογισμό από τον αρμόδιο για την απονομή φορέα ολόκληρου του χρόνου της δια-

1. α) Πέντε ολόκληρα έτη ή 1.500 ημέρες ασφάλισης εκ των οποίων όμως 20 μήνες ή 500 ημέρες κατά την τελευταία πενταετία πριν τη διακοπή της απασχόλησης ή την υποβολή αίτησης για την κρίση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος σύνταξης λόγω γήρατος.
β) Σαραντα μήνες ή 1.000 ημέρες εκ των οποίων όμως 12 μήνες ή 300 ημέρες αντίστοιχα κατά την τελευταία πενταετία πριν τη διακοπή της απασχόλησης ή την υποβολή της αίτησης για την κρίση του δικαιώματος σύνταξης λόγω αναπηρίας ή θανάτου.

δοχικής ασφάλισης ως χρόνου που διανύθηκε στην ασφάλισή του.

Τίθεται σε νέα βάση η ταυτόχρονη καταβολή όλων των τμηματικών συντάξεων από τον απονέμοντα φορέα και τους συμμετέχοντες φορείς, χωρίς να προβλέπονται μειώσεις στα ποσά όταν διαφοροποιούνται οι χρονικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης ανά φορέα.

Ποιο είναι τα νέα ανώτατα όρια των ήδη καταβαλλόμενων ποσών συντάξεων;

Νέο ανώτατο όριο ατομικής μηνιαίας καταβαλλόμενης σύνταξης τίθεται τα 2.000€ συνυπολογιζόμενων στο ποσό αυτό της εισφοράς υγειονομικής περίθαλψης υπέρ ΕΟΠΥΥ και της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων.

Νέο ανώτατο όριο για το άθροισμα όλων των καταβαλλόμενων συντάξεων τίθεται το ποσό των 3.000€. Έτσι μέχρι 31.12.2018 αναστέλλεται η καταβολή κάθε ατομικής μηνιαίας σύνταξης των προσώπων που είχαν ήδη καταστεί συνταξιούχοι μέχρι 12.5.2016, κατά το μέρος που υπερβαίνει τις (2.000) ευρώ

Από 1.1.2019 καταβάλλεται το τυχόν υπερβάλλον ποσό που προκύπτει σε σχέση με ανώτατο όριο των παραγράφων 1 και 2 και το νέο ύψος των συντάξεων όπως θα προ-

κύψει, σύμφωνα με την κατά το άρθρο 14 αναπροσαρμογή τους.

Ποιες παρεμβάσεις έγιναν στο καθεστώς απασχόλησης συνταξιούχων;

Για τους συνταξιούχους που ξεκίνησαν να εργάζονται μετά τις 12 Μαΐου η σύνταξη θα μειώνεται κατά 60%. Οι νέες ρυθμίσεις θα εφαρμοστούν στο σύνολο των ασφαλιστικών φορέων που εντάσσονται στον ΕΦΚΑ. Η εν λόγω μείωση θα πραγματοποιείται επί του ακαθάριστου ποσού του συνόλου των συντάξεων που λαμβάνουν, κύριων και επικουρικών για όσο χρόνο διαρκεί η απασχόληση.

Ειδικά, στην περίπτωση που οι συνταξιούχοι αναλάβουν εργασία ή αποκτήσουν δραστηριότητα σε φορείς της γενικής Κυβέρνησης, η καταβολή της σύνταξής ή των συντάξεών τους, κύριων και επικουρικών αναστέλλεται για όσο χρόνο διαρκεί η παροχή της εργασίας τους ή των υπηρεσιών τους ή η δραστηριότητά τους.

Τι αλληλάζει ως προς την προσωρινή σύνταξης λόγω γήρατος;

Το ύψος του ποσού της προσωρινής σύνταξης, δηλαδή της σύνταξης που καταβάλλεται στους δικαιούχους μέχρι την έκδοση της οριστικής απόφασης συνταξιοδότησης

λόγω γήρατος, υπολογίζεται στο 50% του μέσου όρου των μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου κατά τους δώδεκα (12) μήνες ασφάλισης που προηγούνται της υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης.

Ο μέσος αυτός όρος υπολογίζεται ως το ηλικίον της διαίρεσης του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών, οποτεδήποτε και αν καταβλήθηκαν, δια του 12.

Υπάρχει κατώτατο ή και ανώτατο ποσό προσωρινής σύνταξης;

Η προσωρινή σύνταξη δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού που αντιστοιχεί στην εθνική σύνταξη που αντιστοιχεί σε είκοσι (20) έτη ασφάλισης και να υπερβαίνει το ποσό που αντιστοιχεί στο διπλάσιο αυτής, στο ύψος που διαμορφώνεται κάθε φορά.

Πως καταβάλλεται η προσωρινή σύνταξη όταν ζητείται μειωμένη σύνταξη λόγω γήρατος;

Σε περιπτώσεις αίτησης για μειωμένη σύνταξη λόγω γήρατος το ποσό της προσωρινής σύνταξης μειώνεται κατά ποσοστό 1/200 για κάθε μήνα που υπολείπεται από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας που προβλέπεται για την πλήρη σύνταξη.

Χορηγείται προσωρινή σύνταξη όταν υπάρχει διαδοχικός χρόνος ασφάλισης;

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 6, του άρθρου 29 του ν. 4387/2016, στην περίπτωση ασφαλισμένου με διαδοχικό χρόνο ασφάλισης, η αίτηση για προσωρινή σύνταξη υποβάλλεται και επεξεργάζεται από τον τελευταίο φορέα (ή κλάδο του ΕΦΚΑ) στον οποίο υπάγεται ο ασφαλισμένος κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης. Αν ο χρόνος ασφάλισης δεν επαρκεί για τον υπολογισμό του ποσού της προσωρινής σύνταξης, λόγω αλληλαγής επαγγελματικής κατεύθυνσης του ασφαλισμένου, τότε, λαμβάνεται υπόψη και ο διαδοχικά διανυθείς χρόνος ασφάλισης, προκειμένου να γίνει ο υπολογισμός.

Πως καταβάλλεται η προσωρινή σύνταξη όταν ζητείται σύνταξη λόγω αναπηρίας;

Σε περίπτωση υποβολής αίτησης σύνταξης λόγω αναπηρίας, το ποσό της προσωρινής σύνταξης, στο ύψος που διαμορφώνεται κατά τα ανωτέρω, μειώνεται αντίστοιχα κατά τα ποσοστά που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 27 του ν. 4387/2016 δηλ. ανάλογα με τη μείωση που προβλέπεται για το αντίστοιχο ποσοστό αναπηρίας.

Πως υπολογίζεται η προσωρινή σύνταξη όταν ζητείται σύνταξη λόγω θανάτου;

Σε περίπτωση υποβολής αίτησης συνταξιοδότησης λόγω θανάτου, η προσωρινή σύνταξη, όπως διαμορφώνεται με τα παραπάνω αναφερόμενα χορηγείται σε ποσοστό 50%. Το ποσοστό αυτό επιμερίζεται μεταξύ των δικαιούχων, σύμφωνα με τα ποσοστά επιμερισμού της σύνταξης.

Το ποσό της σύνταξης που καταβάλλεται στον ασφαλισμένο με την προσωρινή σύνταξη συμψηφίζεται με το ποσό της σύνταξης που προκύπτει μετά την έκδοση της οριστικής πράξης απονομής της σύνταξης.

Σε ποιες περιπτώσεις δεν χορηγείται προσωρινή σύνταξη;

- α. Όταν ο ασφαλισμένος με δήλωσή του δεν επιθυμεί την έκδοση προσωρινής σύνταξης.
- β. Όταν δεν πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης.
- γ. Όταν για τη συνταξιοδότηση πρέπει να εφαρμοστούν οι Κανονισμοί 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας και 987/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για καθορι-

σμό της διαδικασίας εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 883/2004 για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας, καθώς και οι διμερείς συμβάσεις κοινωνικής ασφάλειας, εκτός των περιπτώσεων που θεμελιώνεται αυτοτελές συνταξιοδοτικό δικαίωμα μόνο με το χρόνο ασφάλισης σε ελληνικό ασφαλιστικό φορέα.

- δ. Όταν δεν έχουν κατατεθεί τα απαραίτητα δικαιολογητικά.
- ε. Όταν λαμβάνεται ταυτόχρονα και άλλη κύρια σύνταξη για την ίδια αιτία.
- στ. Όταν δεν έχει διακοπεί η εργασία κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης.
- ζ. Όταν είναι απαραίτητη η προηγούμενη αναγνώριση χρόνων ασφάλισης για θεμελίωση συνταξιοδοτικών προϋποθέσεων. Στην περίπτωση αυτή, ο λόγος θεωρείται ότι εκλείπει εφόσον, μετά την υποβολή σχετικής αίτησης εκ μέρους του ενδιαφερομένου, εκδοθεί η απόφαση αναγνώρισης χρόνου ασφάλισης, ακόμα και αν η εξαγορά του χρόνου αυτού γίνει τμηματικά με παρακράτηση του σχετικού ποσού από τη σύνταξη του δικαιούχου.
- η. Όταν υπάρχουν οφειλές από ασφαλιστικές εισφορές ποσού που υπερβαίνει τα προβλεπόμενα από τις σχετικές διατάξεις ποσά. Αν μεταγενέστερα εκλείψει ο λόγος αυτός, η προσωρινή σύνταξη κα-

ταβάλλεται από την επομένη υποβολής σχετικής νέας αίτησης του ενδιαφερόμενου.

Πότε εκδίδεται η πράξη προσωρινής σύνταξης και σε ποιες περιπτώσεις καταβάλλεται κατά προτεραιότητα;

Η πράξη προσωρινής σύνταξης κατά τα ανωτέρω εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών από την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης.

Η προσωρινή σύνταξη καταβάλλεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα στους δικαιούχους που είναι άτομα με αναπηρία, με χρόνιες παθήσεις και στους γονείς και νόμιμους κηδεμόνες που προστατεύουν άτομα με αναπηρία ή για όσους συνταξιοδοτούνται με βάση τις διατάξεις του Ν. 612/1977 είτε με βάση τις διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτές και ισχύουν κάθε φορά, ή με βάση τις διατάξεις που αναφέρονται στα πρόσωπα του τετάρτου εδαφίου της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 των άρθρων 1 και 26 του Π.δ. 169/2007 (Α' 210) είτε με βάση τις διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτές, όπως ισχύουν κάθε φορά. (*παρ. 10 άρθρου 29 του ν. 4387/2016*).

Ποιες αλλαγές επέρχονται ως προς την αναγνώριση πηλασματικού χρόνου ασφάλισης;

Όπου για την αναγνώριση των χρόνων ασφάλισης προβλέπεται καταβολή εισφοράς, η αναγνώριση γίνεται με την καταβολή από τον ασφαλισμένο για κάθε μήνα αναγνωριζόμενου πηλασματικού χρόνου ασφάλισης της εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη, στο ποσοστό που ισχύει κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης εξαγοράς.

Πως υπολογίζεται η εισφορά εξαγοράς;

Η εισφορά εξαγοράς υπολογίζεται με βάση τις αποδοχές του ασφαλισμένου κατά τον τελευταίο μήνα πλήρους απασχόλησης πριν από την υποβολή της αίτησης εξαγοράς, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις του άρθρου 38 και εφόσον έχει διακοπεί η απασχόληση, επί των αποδοχών του τελευταίου μήνα απασχόλησης προσαυξανόμενων κατά την ετήσια μεταβολή μισθών, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής.

Πως καταβάλλεται το ποσό της εξαγοράς;

Το συνολικό ποσό της εξαγοράς καταβάλλεται:

- α) σε τόσες μηνιαίες δόσεις, όσοι είναι και οι μήνες που αναγνωρίζονται.
- β) εφάπαξ, οπότε παρέχεται έκπτωση 15%.

Ποιοι χρόνοι αναγνωρίζονται;

A. Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από 1.1.2011

Μπορούν να αναγνωριστούν οι εξής πηλασματικοί χρόνοι²:

- α. Ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας: Αναγνωρίζεται με εξαγορά σύμφωνα με το ν. 1358/1983 τόσο για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, όσο και για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης.
- β. Ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών: Αναγνωρίζεται με εξαγορά σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1 του ν. 1483/1984 τόσο για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, όσο και για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης.
- γ. Ο χρόνος επιδότησης λόγω ασθένειας και μέχρι 300 ημέρες: Συνυπολογίζεται μόνο για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος.
- δ. Ο χρόνος επιδότησης λόγω τακτικής ανεργίας και μέχρι 300 ημέρες: Συνυπολογίζεται μόνο για θεμε-

2. Άρθρο 40 του Ν. 2084/1992, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 18 άρθρου 10 του Ν. 3863/2010, και αντικ. εκ νέου με το άρθρο 40 του Ν. 3996/2011

λίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος.

- ε. Ο χρόνος απουσίας από την εργασία λόγω κύησης και λοχείας: Συνυπολογίζεται μόνο για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος.
- στ. Ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας άνευ αποδοχών και μέχρι δύο έτη: Αναγνωρίζεται με εξαγορά, τόσο για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, όσο και για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης.
- ζ. Ο χρόνος απεργίας: Αναγνωρίζεται με εξαγορά, τόσο για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, όσο και για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης.
- η. Ο χρόνος για τον οποίο δεν έχει χωρήσει ασφάλιση σε φορείς κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, μετά την υπαγωγή, για πρώτη φορά, στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ή επικουρικής ασφάλισης ή το Δημόσιο και ο οποίος δεν μπορεί να είναι λιγότερος από έναν πλήρη ημερολογιακό μήνα σε κάθε περίπτωση κενού ασφάλισης μεταξύ περιόδων ασφάλισης: Αναγνωρίζεται με εξαγορά, τόσο για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, όσο και για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης.

θ. Ο χρόνος σπουδών για την απόκτηση ενός μόνο πτυχίου ανώτερης ή ανώτατης σχολής της ημεδαπής ή της αλλοδαπής ή διπλώματος επαγγελματικής κατάρτισης μεταδευτεροβάθμιου Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ή διπλώματος Σχολής Ξεναγών, καθώς και ο χρόνος σπουδών για την απόκτηση πτυχίου, μετά τη συμπλήρωση του 17ου έτους της ηλικίας, σε μέσες τεχνικές και επαγγελματικές σχολές ή σε μονάδες της δευτεροβάθμιας τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης από την έναρξη ισχύος του ν. 576/1977 (Α` 102) και μετά ή στο Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο, ο οποίος είναι ίσος με τον κατά το χρόνο αποφοίτησης επίσημο χρόνο σπουδών της οικείας σχολής: Αναγνωρίζεται με εξαγορά τόσο για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, όσο και για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης.

ι) ο πηλασματικός χρόνος παιδιών της παρ. 1 του άρθρου 141 του ν. 3655/2008 (Α` 58), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 39 του Ν. 3996/2011 για κάθε παιδί που αποκτούν οι ασφαλισμένες ανεξαρτήτως του χρόνου γέννησης που ανέρχεται σε ένα έτος ασφάλισης για το πρώτο παιδί και 2 έτη για κάθε επόμενο. Αναγνωρίζεται με εξαγορά, τόσο για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, όσο και για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης. Ο

χρόνος αυτός συνυπολογίζεται επιπλέον του χρόνου που αναγνωρίζεται με τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 5 του ν. 1483/1984 (χρόνου γονικής άδειας ανατροφής παιδιών) αλλιώς δεν συνυπολογίζεται για τη συμπλήρωση του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης για τη συνταξιοδότηση των μητέρων ανηλίκων ή ή ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία παιδιών και χήρων πατέρων ανηλίκων ή ανάπηρων παιδιών, καθώς και για τη συμπλήρωση του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης για τη συνταξιοδότηση με τις διατάξεις των ΒΑΕ.

ια) Ο χρόνος μαθητείας, και μέχρι δύο (2) έτη σύμφωνα με το άρθρο 40 του Ν. 3996/2011: Αναγνωρίζεται με εξαγορά, τόσο για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, όσο και για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης

ιβ) Ο χρόνος αποδεδειγμένης άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας, πριν από την εγγραφή στα μητρώα του ΟΑΕΕ, για τον οποίο δεν είχαν καταβληθεί οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές:

Ο χρόνος αυτός αναγνωρίζεται με εξαγορά, δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πέντε (5) έτη και λαμβάνεται υπόψη τόσο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος όσο και για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης λόγω γήρατος.

ιγ) Ο χρόνος κατά τον οποίο ο ασφαλισμένος έλαβε σύνταξη αναπηρίας: Συνυπολογίζεται για τη συμπλήρωση των ελάχιστων προϋποθέσεων που απαιτούνται για τη συνταξιοδότηση λόγω γήρατος.

Ποιοι περιορισμοί υπάρχουν για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος με βάση αναγνωριζόμενους χρόνους;

Οι αναγνωριζόμενοι χρόνοι, καθώς και ο χρόνος κατά τον οποίο ο ασφαλισμένος έλαβε σύνταξη λόγω αναπηρίας συνυπολογίζονται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, εφόσον ο ασφαλισμένος έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον 3.600 ημέρες ή δώδεκα (12) έτη πραγματικής ή/και προαιρετικής ασφάλισης.

Ποιο είναι το ανώτατο όριο αναγνωριζόμενου χρόνου

Ο συνολικός χρόνος, ο οποίος συνυπολογίζεται ή αναγνωρίζεται τόσο για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος όσο και για προσαύξηση του ποσού της σύνταξης, δεν μπορεί να υπερβεί τα επτά (7) έτη, συνυπολογιζόμενου σε αυτά και κάθε άλλου χρόνου, πραγματικού ή πηλασματικού, που έχει τυχόν αναγνωρισθεί ή αναγνωρίζεται με βάση άλλες διατάξεις ή αποφάσεις διοικητικών συμβουλίων ασφαλιστικών οργανισμών.

Ειδικότερα, ο χρόνος αυτός καθορίζεται κατ' ανώτατο όριο:

- α. σε τέσσερα (4) έτη, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν για το έτος 2011,
- β. σε πέντε (5) έτη, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν για το έτος 2012,
- γ. σε έξι (6) έτη, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν για το έτος 2013 και
- δ. σε επτά (7) έτη, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από το έτος 2014 και εξής.

Β. Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις που ίσχυαν μέχρι και 31.12.2010, καθώς και για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης από 1.1.2011 και εφεξής με βάση προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που δεν τροποποιήθηκαν με το άρθρο 10 του ν. 3863/2010.

Οι πηλασματικοί χρόνοι που μπορούν να αναγνωριστούν³ είναι:

- α. Ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας.
- β. Ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών.
- γ. Ο χρόνος επιδότησης λόγω ασθένειας και τακτικής ανεργίας.
- δ. Ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας άνευ αποδοχών και μέχρι δύο (2) ετών.
- ε. Ο χρόνος για κάθε παιδί που, οι ασφαλισμένες των Φορέων Κύριας Ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, πηλην ΟΓΑ, απέκτησαν από 1.1.2000 και εφεξής, ο οποίος ανέρχεται σε ένα έτος ή 300 ημέρες ασφάλισης για το πρώτο παιδί και σε 2 έτη ή 600 ημέρες ασφάλισης για κάθε επόμενο παιδί και μέχρι το τρίτο. Η αναγνώριση στην περίπτωση αυτή γίνεται χωρίς καταβολή εισφορών⁴ κατά τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 141 του Ν. 3655/2008, όπως αυτές ίσχυαν πριν την αντικα-

3. Άρθρο 40 του Ν. 2084/1992, όπως η παρ.1 αντικ. από την παρ.1 άρθρ.5 Ν.2335/1995 (Α 185)και ίσχυε έως την αντικ. από παρ. 18 άρθρου 10 Ν. 3863/ 2010

4. Το ποσό για την εξαγορά του αναγνωριζόμενου χρόνου βαρύνει τους αρμόδιους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης.

τάστασή τους από την παρ. 1 του άρθρου 39 του ν. 3996/2011. Το δικαίωμα αναγνώρισης του ανωτέρω αναφερόμενου χρόνου, ασκείται κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης για πλήρη σύνταξη λόγω γήρατος. Αν δεν ασκηθεί από την ασφαλισμένη μητέρα, μπορεί να ασκηθεί από τον ασφαλισμένο πατέρα, για τη συμπλήρωση των αντίστοιχων προϋποθέσεων που ισχύουν για τους άνδρες ασφαλισμένους και με τους ίδιους πιο πάνω περιορισμούς. Στην περίπτωση αυτή ο αναγνωριζόμενος χρόνος δεν συνυπολογίζεται για τη συμπλήρωση των 37 ετών ασφάλισης, των 4.500 και 3.500 ημερών ασφάλισης, του ελάχιστου απαιτούμενου χρόνου για συνταξιοδότηση των μητέρων ανηλίκων ή ανηλίκων παιδιών, καθώς και των ελάχιστων απαιτούμενων ημερών ασφάλισης στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα.

Παρεμβάσεις στα εφάπαξ όσων αιτήθηκαν τη συγκεκριμένη παροχή από την 1.9.2013 και εφεξής

Από 13.5.2016 προβλέπεται ότι η εφάπαξ παροχή θα αποτελείται στο εξής από το άθροισμα δύο τμημάτων: το τμήμα που αντιστοιχεί για τα έτη ασφάλισης μέχρι την 31.12.2013 και το τμήμα που αντιστοιχεί για τα έτη ασφάλισης από την 1.1.2014 και εφεξής.

Τμήμα που αντιστοιχεί σε χρόνο ασφάλισης μέχρι την 31.12.2013:

i) για αυτούς με εισφορά ύψους 4% επί των αποδοχών, η εφάπαξ παροχή αποτελείται από το γινόμενο του εξήντα τοις εκατό (60 %) των αποδοχών, επί των οποίων έγιναν οι νόμιμες κρατήσεις, υπέρ του ταμείου επί του δεκαδικού αριθμού των ετών ασφάλισης έως και την 31.12.2013, με ακρίβεια δεύτερου δεκαδικού ψηφίου,

ii) για αυτούς με εισφορά ύψους διάφορου του 4% ή με σταθερό ποσό εισφοράς το ως άνω ποσοστό (60%) θα αναπροσαρμόζεται αναλογικά ως προς το ύψος της εισφοράς, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του φορέα και κατόπιν σύμφωνης γνώμης της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής.

Ως αποδοχές για τον υπολογισμό της εφάπαξ παροχής, νοείται ο μέσος όρος των μηνιαίων αποδοχών που έλαβε ο ασφαλισμένος κατά τα πέντε (5) τελευταία έτη έως και την 31.12.2013, εφόσον υπεβλήθησαν σε ασφαλιστικές εισφορές υπέρ του **ταμείου**, χωρίς να υπολογίζονται τα δώρα εορτών και το επίδομα αδείας. Ο ως άνω μέσος όρος προσαυξάνεται ετησίως κατά την ετήσια μεταβολή μισθών, η οποία υπολογίζεται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή. Η ως άνω προσαύξηση εφαρμόζεται από το επόμενο έτος

μετά το καταληκτικό της ανωτέρω πενταετίας, έως και το έτος αποχώρησης από την υπηρεσία ή την εργασία. Ο σωρευμένος συντελεστής που προκύπτει από την ετήσια μεταβολή μισθών δεν μπορεί να είναι μικρότερος από ένα (1).

Για τον υπολογισμό του τμήματος που αντιστοιχεί στο χρονικό διάστημα έως την 31n-12-2013 απαιτείται ο μέσος όρος των μηνιαίων αποδοχών που έλαβε ο ασφαλισμένος κατά τα πέντε (5) τελευταία έτη έως και την 31.12.2013.

Ειδικά, στις περιπτώσεις που ο δικαιούμενος εφάπαξ παροχής έχει μισθοδοτηθεί για λιγότερο από πέντε (5) έτη, για τον υπολογισμό του μέσου όρου πενταετίας θα λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος της πενταετίας ομοιοβάθμου του ή ασφαλισμένου με τα ίδια έτη ασφάλισης. Αν δεν είναι δυνατός ο υπολογισμός πενταετίας, ο υπολογισμός γίνεται με βάση το σύνολο του χρόνου ασφάλισης που έχει πραγματοποιηθεί.

Τμήμα που αντιστοιχεί σε χρόνο ασφάλισης από 1.1.2014 και εφεξής

Το τμήμα της εφάπαξ παροχής μισθωτών και αυτοτελώς απασχολούμενων που αντιστοιχεί σε χρόνο ασφάλισης που πραγματοποιείται από την 1.1.2014 και εφεξής, υπολογίζεται με βάση το διανεμητικό σύστημα προκαθορισμένων εισφορών με vonτή κεφαλαιοποίηση και προκύπτει

από τον μαθηματικό τύπο (1) που προβλέπεται στο άρθρο 35 του ν. 4387/2016.

Όπως προαναφέρθηκε, για όσους έχουν χρόνο ασφάλισης πριν και μετά την 1-1-2014 η εφάπαξ παροχή αποτελείται από το άθροισμα των δύο τμημάτων και προκύπτει από τον τύπο (2) προβλέπεται στο άρθρο 35 του ν. 4387/2016.

Οι ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλονται από 1.1.2014 για κάθε ασφαλισμένο τηρούνται σε ατομικές μερίδες, όπως άλληλωςτε ήδη προβλέπεται στην κείμενη νομοθεσία (άρθ. 18 του ν. 4242/2014- ΦΕΚ τ.Α΄/50).

Τι ισχύει με τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης;

Με τις διατάξεις της υποπαραγράφου Ε3 της παραγράφου Ε του άρθρου 2 του νόμου 4336/2015 ΦΕΚ 94, (τεύχος Α΄/14.8.2015) θεσπίστηκαν μεταβολές στα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων όλων των ασφαλιστικών φορέων αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Συγκεκριμένα από **1.1.2022** θεσπίζονται ως όρια ηλικίας συνταξιοδότησης για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος για κάθε κατηγορία ασφαλισμένων, των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας της Ελλάδος, **το 62ο** έτος της ηλικίας **(με 40 έτη ή 12.000 ημέρες**

ασφάλισης) και το **67ο** έτος της ηλικίας **(με 4.500 ημέρες ή 15 έτη ασφάλισης)**, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 11 του ν. 3863/2010 (Α΄ 115)⁵.

Στις περιπτώσεις των ασφαλισμένων των φορέων κοινωνικής ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας της Ελλάδος, που μέχρι και **18.8.2015**, δεν έχουν θεμελιώσει δικαίωμα πλήρους ή μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης αυξάνονται σύμφωνα με το άρθρο 1 της αριθ. Φ.11321/οικ.47523/1570/23.10.2015 Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ 2311, Β΄) με την οποία εξει-

5. Παρ. 3, άρθρο 11 του ν. 3863/2010. «Τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης και του Δημοσίου, ανεξαρτήτως χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση, τα οποία προβλέπονται στο άρθρο 10 του παρόντος νόμου και σε καταστατικές ή γενικές διατάξεις νόμων, ανακαθορίζονται κατά τη μεταβολή του προσδόκιμου ζωής του πληθυσμού της χώρας, με σημείο αναφοράς την ηλικία των 65 ετών. Η ισχύς της παραγράφου αυτής αρχίζει από 1.1.2021 και κατά την πρώτη εφαρμογή της, λαμβάνεται υπόψη η μεταβολή της δεκαετίας 2010 έως και 2020.

Από 1.1.2024 τα ανωτέρω όρια ανακαθορίζονται ανα τριετία. Η αναπροσαρμογή των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, που εκδίδεται κατά το τελευταίο έτος κάθε περιόδου με βάση τους σχετικούς δείκτες που προσδιορίζονται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή και την Eurostat και αφορούν στην επόμενη περίοδο».

δικεύτηκε η σταδιακή αύξηση των ορίων ηλικίας μέχρι 31.12.2021.

Επίσης, από **1.1.2022**, θεσπίζεται ως όριο ηλικίας συνταξιοδότησης για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος **μειωμένης σύνταξης** λόγω γήρατος, όπου αυτή προβλέπεται σύμφωνα με τις ισχύουσες γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας της Ελλάδος, το **62ο έτος** της ηλικίας με **4.500 ημέρες ή 15 έτη ασφάλισης**.

Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος από 19.8.2015 (ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν.4336/2015) και εφεξής, θεσπίζεται νέο επιπλέον ποσοστό μείωσης της σύνταξης, πέραν του υφισταμένου. Επιπλέον, με τις διατάξεις αυτές προβλέπεται ότι:

A) Για όσους είχαν θεμελιώσει (είχαν, δηλαδή, τόσο τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης όσο και την ηλικία –όπου αυτή προβλέπονταν) **δικαίωμα πλήρους ή μειωμένης συνταξιοδότησης λόγω γήρατος** πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 (δηλαδή μέχρι και 18/8/2015), εξακολουθούν να ισχύουν οι προϋποθέσεις όπως ίσχυαν σύμφωνα με το προγενέστερο του ν. 4336/2015 νομοθετικό πλαίσιο και μπορούν, επομένως, να ασκήσουν το δικαίωμά τους οποτεδήποτε.

Στην περίπτωση που ασφαλισμένος/η έχει θεμελιώσει δικαίωμα μειωμένης σύνταξης μέχρι και την 18/8/2015, το δικαίωμα αυτό αφορά μόνον τη μειωμένη σύνταξη, ενώ για τη θεμελίωση δικαιώματος πλήρους συνταξιοδότησης ο ασφαλισμένος/η ασφαλισμένη αυτός/ή θα πρέπει να αναζητήσει την ηλικία συνταξιοδότησης που προκύπτει από τις διατάξεις του ν. 4336/2015.

B) Στις περιπτώσεις θεμελίωσης δικαιώματος συνταξιοδότησης για **μειωμένη σύνταξη λόγω γήρατος από 19/8/2015 και μετά**, το ποσό της σύνταξης υπολογίζεται μειωμένο (σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 145 του ν. 3655/2008), με ηλικία αναφοράς την ηλικία θεμελίωσης δικαιώματος σε πλήρη σύνταξη λόγω γήρατος σύμφωνα με τους πίνακες 1 και 2, κατά περίπτωση (μειωμένο κατά 1/200 για κάθε μήνα που υπολείπεται από τη συμπλήρωση της ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης και μέχρι 60 το πολύ μήνες, ήτοι 30%). Όπως προβλέπεται από την περίπτωση 3 της Υποπαραγράφου Ε3 της Παραγράφου Ε του ν. 4336/2015, επί του ποσού της σύνταξης που υπολογίζεται σύμφωνα με τα προηγούμενα επιβάλλεται επιπλέον μείωση 10%. Το επιπλέον αυτό ποσοστό μείωσης (10%) επιβάλλεται μέχρι τη συμπλήρωση της ηλι-

κίας στην οποία ο/η συνταξιούχος θα αποκτούσε δικαίωμα σε πλήρη σύνταξη και μόνο για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα λήψης μειωμένης σύνταξης μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015.

Παραδείγματα:

i) Ασφαλισμένη που θεμελίωσε δικαίωμα μειωμένης σύνταξης το Μάρτιο 2015 και το ασκεί την 10.12.2015 (ήτοι μετά την έναρξη ισχύος του ν.4336/2015): το ποσό της σύνταξης μειώνεται κατά 1/200 για κάθε μήνα που υπολείπεται σε σχέση με το διαμορφούμενο, κατά περίπτωση, νέο όριο ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης, αλλά σε καμία περίπτωση το ποσοστό μείωσης δεν υπερβαίνει το ποσοστό μείωσης που αντιστοιχεί σε πέντε έτη ηλικίας (60 μήνες), ενώ δεν επιβάλλεται το επιπλέον ποσοστό μείωσης 10%.

Έστω ότι στο παράδειγμά μας το εξαγόμενο ποσό σύνταξης είναι 1000,00 € και η ασφαλισμένη συνταξιοδοτείται 5 έτη νωρίτερα από το πλήρες όριο ηλικίας: η σύνταξή της περιορίζεται κατά 60/200, ήτοι 700,00 €. Σε αυτήν την περίπτωση δεν επιβάλλεται η πρόσθετη μείωση του 10%.

ii) Ασφαλισμένη που θεμελιώνει δικαίωμα μειωμένης σύνταξης το Δεκέμβριο του 2015 (ήτοι μετά την έναρξη ισχύος του ν.4336/2015): το ποσό της σύνταξης μειώνεται κατά 1/200 για κάθε μήνα που υπολείπεται σε

σχέση με το διαμορφούμενο, κατά περίπτωση, νέο όριο ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης, αλλά σε καμία περίπτωση το ποσοστό μείωσης δεν υπερβαίνει το ποσοστό μείωσης που αντιστοιχεί σε πέντε έτη ηλικίας (60 μήνες), ενώ επιβάλλεται και το επιπλέον ποσοστό μείωσης 10%. Έστω ότι στο παράδειγμά μας το εξαγόμενο ποσό σύνταξης είναι 1000,00 € και η ασφαλισμένη συνταξιοδοτείται 5 έτη νωρίτερα από το πλήρες όριο ηλικίας: η σύνταξή της περιορίζεται κατά 60/200, ήτοι 700,00 €. Σε αυτήν την περίπτωση επιβάλλεται η πρόσθετη μείωση του 10%, οπότε το ποσό της σύνταξης ανέρχεται τελικά σε 630,00 € ($700,00 € - (700,00 € * 10\%) = 630,00 €$). Η πρόσθετη μείωση θα διατηρηθεί μέχρι τη συμπλήρωση του διαμορφούμενου νέου ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης, σύμφωνα με τους πίνακες της ανωτέρω σχετικής Υ.Α.

Γ) **Εξαιρούνται** από την αύξηση των ορίων ηλικίας:

Οι υπαγόμενοι σε βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, όπως αυτοί ορίζονται από τις σχετικές διατάξεις μεταξύ των οποίων:

- Οι υπαγόμενοι στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα της τέως Διεύθυνσης Ασφάλισης Προσωπικού ΔΕΗ και οι απασχολούμενοι σε ορυχεία, σταθμούς παραγωγής και δίκτυα, οι οποίοι ασφαλίζονται στον τομέα ΤΑΠ ΔΕΗ του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

- Οι ασφαλισμένοι/ες για πρώτη φορά από 1/1/1993 που υπάγονται στις διατάξεις του νέου Πίνακα Β.Α.Ε., σύμφωνα με την παρ.3 του αρ.24 του ν. 2084/1992.
- Οι ασφαλισμένοι/ες για πρώτη φορά από 1/1/1993 που εργάζονται σε υπόγειες στοές μεταλλείων-λιγνιτωρυχείων, εναέριες ή υποθαλάσσιες εργασίες, καθώς και σε ορυχεία, σταθμούς παραγωγής και δίκτυα προκειμένου για τους ασφαλισμένους του ΤΑΠ-ΔΕΗ,
- Όσοι συνταξιοδοτούνται είτε με βάση τις διατάξεις του ν. 612/1977, είτε με βάση τις διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτές (άρθρο 40 παρ. 8 του ν. 1902/1990, άρθ. 16 παρ. 3 του ν. 2227/1994, άρθ. 2 παρ. 2 του ν. 3075/2002, άρθ. 5 παρ. 1, 3 του ν. 3232/2004, άρθ. 61 παρ. 4 του ν. 3518/2006, άρθ. 37 παρ. 4 του ν. 3996/2011).
- Οι ασφαλισμένοι που υπάγονται σε γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις συνταξιοδότησης ως **μητέρες και χήροι πατέρες ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνων** (άρθ. 144 παρ. 1 του ν. 3655/2008 και παρ. 6 του άρθρου 24 του ν. 2084/1992 σε συνδυασμό με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 17ε του άρθρου 10 του ν. 3863/2010).
- Οι **τελούντες υπό αναστολή σύνταξης λόγω μη συμπλήρωσης του κατά περίπτωση ισχύοντος ηλικιακού ορίου** (για τους οποίους, δηλαδή, είτε έχει εκδοθεί

συνταξιοδοτική απόφαση μέχρι και 18/8/2015 είτε εκκρεμεί η συνταξιοδοτική απόφαση με αναστολή).

- Παράλληλα, προβλέπεται, ρητώς, ότι διασφαλίζονται (και επομένως δεν θίγονται από την αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης) **τα θεμελιωμένα έως και 18.8.2015** συνταξιοδοτικά δικαιώματα και μπορούν αυτά να ασκηθούν οποτεδήποτε.

Θεμελιωμένο δικαίωμα υφίσταται, όταν ο ασφαλισμένος συμπληρώνει τον ελάχιστο χρόνο ασφάλισης και το όριο ηλικίας (όπου αυτό προβλέπεται), που απαιτούνται για τη συνταξιοδότησή του. Το θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε και ο ασφαλισμένος έχει τη δυνατότητα να συνεχίσει εργαζόμενος.

Πίνακες

Παρατίθενται οι Πίνακες 1 και 2 της αριθ. Φ.11321/οικ.47523/1570/23.10.2015 Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ 2311, Β') με τα μεταβατικά όρια ηλικίας. Οι ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τον Πίνακα στον οποίο υπάγονται με βάση το συνολικό χρόνο ασφάλισής τους συνταξιοδοτούνται με τη συμπλήρωση του νέου μεταβατικού ορίου ηλικίας όπως αυτό διαμορφώνεται κατά το ημερολογιακό έτος εντός του οποίου συμπληρώνεται το κατά περίπτωση όριο ηλικίας συνταξιοδότησης, βάσει του προγενέστερου του ν. 4336/2015 νομοθετικού πλαισίου.

Πίνακας 1 - Όριο ηλικίας 62

2015 (από 18/8/2015 και μετά)		2016		2017		2018	
Ηλικία	Ηλικία Συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία Συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία Συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία Συνταξιοδότησης
50	55	50	56	50	57	50	58
51	55	51	56	51	57	51	58
52	55	52	56	52	57	52	58
53	55 & 11 μνν	53	56 & 9 μνν	53	57 & 8 μνν	53	58 & 6 μνν
54	55 & 11 μνν	54	56 & 9 μνν	54	57 & 8 μνν	54	58 & 6 μνν
55	55 & 11 μνν	55	56 & 9 μνν	55	57 & 8 μνν	55	58 & 6 μνν
56	56 & 9 μνν	56	57 & 6 μνν	56	58 & 3 μνν	56	59
57	57 & 8 μνν	57	58 & 3 μνν	57	58 & 11 μνν	57	59 & 6 μνν
58	58 & 6 μνν	58	59	58	59 & 6 μνν	58	60
59	59 & 5 μνν	59	59 & 9 μνν	59	60 & 2 μνν	59	60 & 6 μνν
60	60 & 3 μνν	60	60 & 6 μνν	60	60 & 9 μνν	60	61
61	61 & 2 μνν	61	61 & 3 μνν	61	61 & 5 μνν	61	61 & 6 μνν
62	62	62	62	62	62	62	62

2019		2020		2021		2022 και μετά	
Ηλικία	Ηλικία Συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία Συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία Συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία Συνταξιοδότησης
50	59	50	60	50	61	50	62
51	59	51	60	51	61	51	62
52	59	52	60	52	61	52	62
53	59 & 5 μν	53	60 & 3 μν	53	61 & 2 μν	53	62
54	59 & 5 μν	54	60 & 3 μν	54	61 & 2 μν	54	62
55	59 & 5 μν	55	60 & 3 μν	55	61 & 2 μν	55	62
56	59 & 9 μν	56	60 & 6 μν	56	61 & 3 μν	56	62
57	60 & 2 μν	57	60 & 9 μν	57	61 & 5 μν	57	62
58	60 & 6 μν	58	61	58	61 & 6 μν	58	62
59	60 & 11 μν	59	61 & 3 μν	59	61 & 8 μν	59	62
60	61 & 3 μν	60	61 & 6 μν	60	61 & 9 μν	60	62
61	61 & 8 μν	61	61 & 9 μν	61	61 & 11 μν	61	62
62	62	62	62	62	62	62	62

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 – ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ 67

2015 (από 18/8/2015 και μετά)		2016		2017		2018	
Ηλικία	Ηλικία Συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία Συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία Συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία Συνταξιοδότησης
50	55	50	56 & 9 μην	50	58 & 5 μην	50	60 & 2 μην
51	55	51	56 & 9 μην	51	58 & 5 μην	51	60 & 2 μην
52	55	52	56 & 9 μην	52	58 & 5 μην	52	60 & 2 μην
53	56 & 6 μην	53	58	53	59 & 6 μην	53	61
54	56 & 6 μην	54	58	54	59 & 6 μην	54	61
55	56 & 6 μην	55	58	55	59 & 6 μην	55	61
56	57 & 5 μην	56	58 & 9 μην	56	60 & 2 μην	56	61 & 6 μην
57	58 & 3 μην	57	59 & 6 μην	57	60 & 9 μην	57	62
58	59 & 2 μην	58	60 & 3 μην	58	61 & 5 μην	58	62 & 6 μην
59	60	59	61	59	62	59	63
60	60 & 11 μην	60	61 & 9 μην	60	62 & 8 μην	60	63 & 6 μην
61	61 & 9 μην	61	62 & 6 μην	61	63 & 3 μην	61	64
62	62 & 8 μην	62	63 & 3 μην	62	63 & 11 μην	62	64 & 6 μην
63	63 & 6 μην	63	64	63	64 & 6 μην	63	65
64	64 & 5 μην	64	64 & 9 μην	64	65 & 2 μην	64	65 & 6 μην
65	65 & 3 μην	65	65 & 6 μην	65	65 & 9 μην	65	66
66	66 & 2 μην	66	66 & 3 μην	66	66 & 5 μην	66	66 & 6 μην
67	67	67	67	67	67	67	67

2019		2020		2021		2022 και μετά	
Ηλικία	Ηλικία Συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία Συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία Συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία Συνταξιοδότησης
50	61 & 10 μνν	50	63 & 7 μνν	50	65 & 3 μνν	50	67
51	61 & 10 μνν	51	63 & 7 μνν	51	65 & 3 μνν	51	67
52	61 & 10 μνν	52	63 & 7 μνν	52	65 & 3 μνν	52	67
53	62 & 6 μνν	53	64	53	65 & 6 μνν	53	67
54	62 & 6 μνν	54	64	54	65 & 6 μνν	54	67
55	62 & 6 μνν	55	64	55	65 & 6 μνν	55	67
56	62 & 11 μνν	56	64 & 3 μνν	56	65 & 8 μνν	56	67
57	63 & 3 μνν	57	64 & 6 μνν	57	65 & 9 μνν	57	67
58	63 & 8 μνν	58	64 & 9 μνν	58	65 & 11 μνν	58	67
59	64	59	65	59	66	59	67
60	64 & 5 μνν	60	65 & 3 μνν	60	66 & 2 μνν	60	67
61	64 & 9 μνν	61	65 & 6 μνν	61	66 & 3 μνν	61	67
62	65 & 2 μνν	62	65 & 9 μνν	62	66 & 5 μνν	62	67
63	65 & 6 μνν	63	66	63	66 & 6 μνν	63	67
64	65 & 11 μνν	64	66 & 3 μνν	64	66 & 8 μνν	64	67
65	66 & 3 μνν	65	66 & 6 μνν	65	66 & 9 μνν	65	67
66	66 & 8 μνν	66	66 & 9 μνν	66	66 & 11 μνν	66	67
67	67	67	67	67	67	67	67

Ανάγνωση των πινάκων

Για τον προσδιορισμό της νέας ηλικίας συνταξιοδότησης χρησιμοποιούνται οι πίνακες 1 και 2:

Στον **πίνακα 1** αναζητείται η νέα ηλικία συνταξιοδότησης για όσους, σύμφωνα με τις πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις προβλεπόταν η θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος με ελάχιστο χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 35 ετών ή/και ανεξάρτητα από την ηλικία τους, ενώ στον **πίνακα 2** αναζητείται η νέα ηλικία συνταξιοδότησης για όσους, σύμφωνα με το προϊσχύον του ν. 4336/2015 νομοθετικό πλαίσιο, η θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης προβλεπόταν με χρόνο ασφάλισης μικρότερο των 35 ετών **και** (το κατά περίπτωση) προβλεπόμενο όριο ηλικίας

2) Σε κάθε περίπτωση, όπου για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος **δεν προβλεπόταν όριο ηλικίας** (αλλά μόνο χρόνος ασφάλισης), η σταδιακή αύξηση αρχίζει από το 58ο έτος όταν ο ελάχιστος απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι τουλάχιστον 35 έτη, ενώ όταν ο ελάχιστος απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι μικρότερος από 35 έτη η σταδιακή αύξηση του ορίου ηλικίας αρχίζει από το 55ο έτος.

3) Στις περιπτώσεις όπου το προβλεπόμενο όριο ηλικίας για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος σύμφωνα με το προγενέστερο του ν. 4336/2015 νομοθετικό πλαίσιο ήταν μικρότερο των 50 ετών, η σταδιακή αύξηση αρχίζει με βάση το 50ό έτος της ηλικίας.

4) Το νέο όριο ηλικίας προκύπτει κατά περίπτωση από τους πίνακες 1 και 2 από την “ηλικία συνταξιοδότησης” της στήλης που αντιστοιχεί στο έτος κατά το οποίο ο ασφαλισμένος συμπληρώνει το όριο ηλικίας που προβλέπονταν από τις προηγούμενες του ν. 4336/2015 γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις. **Ειδικά** για τις περιπτώσεις όπου σύμφωνα με το προγενέστερο του ν. 4336/2015 νομοθετικό πλαίσιο το δικαίωμα συνταξιοδότησης θεμελιώνονταν **ανεξάρτητα από όριο ηλικίας**, ο προσδιορισμός της νέας ηλικίας συνταξιοδότησης γίνεται με βάση τον πίνακα 1, στον οποίο η νέα ηλικία είναι αυτή που αντιστοιχεί, κατά περίπτωση, στην ηλικία των 58 ή 55 ετών, στο έτος κατά το οποίο ο ασφαλισμένος συμπληρώνει τον από το προγενέστερο του ν. 4336/2015 νομοθετικού πλαισίου προβλεπόμενο, κατά περίπτωση, χρόνο ασφάλισης.

Ειδικότερα, **για τους ασφαλισμένους του πρώην Ειδικού Ταμείου ΤΑΠ-ΔΕΗ**, που υπάγονται στις προαναφερόμενες διατάξεις, ισχύουν τα παρακάτω:

Α.ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΕΧΡΙ 31/12/1992 ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ (ΠΑΛΑΙΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ)

1. ΜΗΤΕΡΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ 1/1/1983

Προγενέστερο του ν, 4336/2015 καθεστώσ

Α. Για τη συνταξιοδότηση των μητέρων ανήλικων παιδιών – ασφαλισμένων στα τ. ειδικά ταμεία πριν το 1983, το απαιτούμενο όριο ηλικίας (για λήψη πλήρους ή μειωμένης σύνταξης) είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης του προβλεπόμενου χρόνου ασφάλισης.

Σημειώνεται ότι στις περιπτώσεις αυτές υπάρχει η δυνατότητα **συνταξιοδότησης με αναστολή** (δηλαδή η έκδοση συνταξιοδοτικής απόφασης με τη συμπλήρωση του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης στην οποία ορίζεται ότι **η σύνταξη θα αρχίσει να καταβάλλεται με τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας για λήψη πλήρους σύνταξης**).

Μέχρι και την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015, δηλαδή **μέχρι και την 18/8/2015:**

η **θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος** προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή η ασφαλισμένη μητέρα ανήλικου παιδιού **έχει συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης έχοντας ανήλικο παιδί και ότι έχει συμπληρώσει και το κατά περίπτωση όριο ηλικίας, όπου αυτό απαιτείται,**

η **κατοχύρωση προϋποθέσεων συνταξιοδότησης** προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή η ασφαλισμένη μητέρα ανήλικου παιδιού **έχει συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης έχοντας ανήλικο παιδί** χωρίς να έχει και την απαιτούμενη ηλικία (άρα, έχει δικαίωμα λήψης σύνταξης με τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση απαιτούμενου ορίου ηλικίας).

Οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης για την περίπτωση αυτή, φαίνονται στους επόμενους Πίνακες

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΝΕΑ ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ
έως 31/12/1992	20	42	Η νέα ηλικία συνταξιοδότησης προσδιορίζεται από τη στήλη "ηλικία συνταξιοδότησης" στον ΠΙΝΑΚΑ 2 (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι μικρότερος των 35 ετών) που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης του παλαιού ορίου ηλικίας.
1993		42 ½	
1994		43	
1995		43 ½	
1996		44	
1997		44 ½	
από 1/1/1998 έως 31/12/2002	20	50	
2003	20 ½		
2004	21		
2005	21 ½		
2006	22		
2007	22 ½		
2008	23		
2009	23 ½		
2010	24		
2011	24 ½		
2012	25	52	
2013 και μετά	25		

Ειδικότερα, τα νέα όρια ηλικίας ανάλογα με το έτος συμπλήρωσης της ηλικίας των 52 ετών απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα:

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΝΕΟ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
Έως 18/8/2015	25	52
52 ετών από 19/8-31/12/2015	25	55
52 ετών το έτος 2016	25	56 ετών και 9 μηνών
52 ετών το έτος 2017	25	58 ετών και 5 μηνών
52 ετών το έτος 2018	25	60 ετών και 2 μηνών
52 ετών το έτος 2019	25	61 ετών και 10 μηνών
52 ετών το έτος 2020	25	63 ετών και 7 μηνών
52 ετών το έτος 2021	25	65 ετών και 3 μηνών
52 ετών το έτος 2022	25	67

Προγενέστερο του ν, 4336/2015 καθεστώς

Β. Στις μητέρες ανήλικων παιδιών - ασφαλισμένες των τ. Ειδικών Ταμείων οι καταστατικές διατάξεις των οποίων προέβλεπαν τη συνταξιοδότηση γυναικών με ανήλικα παιδιά εφαρμόζεται και η διάταξη της νομοθεσίας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για τη συνταξιοδότηση μητέρων ανήλικων παιδιών ασφαλισμένων μέχρι 31/12/1992. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, το όριο ηλικίας για συνταξιοδότηση είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος κατά το οποίο η ασφαλισμένη συμπληρώνει τον προβλεπόμενο χρόνο ασφάλισης των 5.500 ημερών, όπως φαίνεται στον πίνακα:

	ΕΤΟΣ	ΧΡΟΝΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ		ΝΕΑ ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	
ΜΗΤΕΡΕΣ / ΧΗΡΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ (ασφαλισμένοι μέχρι 31/12/1992)	2010	5.500 ημέρες	55	50	Η νέα ηλικία συνταξιοδότησης προσδιορίζεται από τη στήλη "ηλικία συνταξιοδότησης" στον ΠΙΝΑΚΑ 2.
	2011		57	52	
	2012		60	55	
	2013 και μετά		67	62	

Για την κατηγορία αυτή των ασφαλισμένων δεν υπάρχει η δυνατότητα συνταξιοδότησης με αναστολή.

Ειδικότερα, τα νέα όρια ηλικίας ανάλογα με το έτος συμπλήρωσης του ορίου πλήρους ή μειωμένης σύνταξης και του έτους συμπλήρωσης των προϋποθέσεων συνταξιοδότησης απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα:

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ Η ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ 2010		ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ 2011		ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ 2012	
	ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ	ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ	ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ
Έως 18/8/2015	55	50	57	52	60	55
Από 19/8-31/12/2015	56,6	55	58,3	55	60,11	56,6
2016	58	56,9	59,6	56,9	61,9	58
2017	59,6	58,5	60,9	58,5	62,8	59,6
2018	61	60,2	62	60,2	63,6	61
2019	62,6	61,10	63,3	61,10	64,5	62
2020	64	62	64,6	62	65,3	62
2021	65,6	62	65,9	62	66,2	62
2022	67	62	67	62	67	62

2. ΜΗΤΕΡΕΣ ΚΑΙ ΧΗΡΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΑΠΟ 1/1/1983 - 31/12 1992

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώς

α. Για τη συνταξιοδότηση με 25ετία

Για τη συνταξιοδότηση των μητέρων ασφαλισμένων για πρώτη φορά κατά το χρονικό διάστημα 1/1/1983 έως 31/12/1992, το απαιτούμενο όριο ηλικίας (για λήψη πλήρους ή μειωμένης σύνταξης) μέχρι 18/8/2015 είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης χρόνου ασφάλισης 25 ετών.

Για την κατηγορία αυτή των ασφαλισμένων υπάρχει η δυνατότητα συνταξιοδότησης με αναστολή (δηλαδή η έκδοση συνταξιοδοτικής απόφασης με τη συμπλήρωση του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης στην οποία ορίζεται ότι η σύνταξη θα αρχίσει να καταβάλλεται με τη συμπλήρωση του απαιτούμενου ορίου ηλικίας για λήψη πλήρους σύνταξης).

Μέχρι και την και την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015, δηλαδή μέχρι και την 18/8/2015:

Η θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή η ασφαλισμένη μητέρα

ανήλικου παιδιού έχει συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης (25 έτη) έχοντας ανήλικο παιδί και ότι έχει συμπληρώσει και το κατά περίπτωση απαιτούμενο όριο ηλικίας.

Η κατοχύρωση προϋποθέσεων συνταξιοδότησης προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή μέχρι 31/12/2012 η ασφαλισμένη μητέρα ανήλικου παιδιού έχει συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης (25 έτη) έχοντας ανήλικο παιδί χωρίς να έχει και την απαιτούμενη ηλικία (άρα, έχει δικαίωμα λήψης σύνταξης με τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση απαιτούμενου ορίου ηλικίας)

Οι διατάξεις που αφορούν στη συνταξιοδότηση μητέρων ανήλικων παιδιών που ασφαλίστηκαν για πρώτη φορά κατά την περίοδο 1983-1992 έχουν εφαρμογή και στους χήρους πατέρες ανήλικων παιδιών που ασφαλίστηκαν για πρώτη φορά κατά την ίδια χρονική περίοδο.

Για τις περιπτώσεις όπου η θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος των ασφαλισμένων αυτής της κατηγορίας πραγματοποιείται μέχρι και την 18/8/2015, οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης είναι:

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ		ΝΕΟ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	
ΜΗΤΕΡΕΣ / ΧΗΡΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ (ασφαλισμένοι κατά την περίοδο 1/1/1983-31/12/1992)	2010	25	50	-	Η νέα ηλικία συνταξιοδότησης προσδιορίζεται από τη στήλη "ηλικία συνταξιοδότησης" στον ΠΙΝΑΚΑ 2.
	2011		52	50	
	2012		55	53	
	2013 και μετά		67	62	

Ειδικότερα, τα νέα όρια ηλικίας ανάλογα με το έτος συμπλήρωσης του ορίου πλήρους ή μειωμένης σύνταξης και το έτος κατοχύρωσης απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα:

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ Η ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΟΣΟΥΣ ΕΧΟΥΝ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΕΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2010	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΟΣΟΥΣ ΕΧΟΥΝ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΕΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2011		ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΟΣΟΥΣ ΕΧΟΥΝ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΕΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2012	
	ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ	ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ	ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ
Έως 18/8/2015	50	52	50	55	53
Από 19/8-31/12/2015	55	55	55	56,6	56,6
2016	56,9	56,9	56,9	58	58
2017	58,5	58,5	58,5	59,6	59,6
2018	60,2	60,2	60,2	61	61
2019	61,10	61,10	61,10	62,6	62
2020	63,7	63,7	62	64	62
2021	65,3	65,3	62	65,6	62
2022	67	67	62	67	62

Συνταξιοδότηση Μητέρων και Χήρων Πατέρων Ανήλικων Παιδιών με 5.500 ημέρες ασφάλισης

Στις μητέρες ανήλικων παιδιών - ασφαλισμένες των τ. Ειδικών Ταμείων οι καταστατικές διατάξεις των οποίων προέβλεπαν τη συνταξιοδότηση γυναικών με ανήλικα παιδιά εφαρμόζεται και η διάταξη της νομοθεσίας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για τη συνταξιοδότηση μητέρων ανήλικων παιδιών ασφαλισμένων μέχρι 31/12/1992. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, το όριο ηλικίας για συνταξιοδότηση είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος κατά το οποίο η ασφαλισμένη συμπληρώνει τον προβλεπόμενο χρόνο ασφάλισης των 5.500 ημερών, όπως φαίνεται στον πίνακα:

	ΕΤΟΣ	ΧΡΟΝΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ		ΝΕΑ ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	
ΜΗΤΕΡΕΣ / ΧΗΡΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ (ασφαλισμένοι μέχρι 31/12/1992)	2010	5.500 ημέρες	55	50	Η νέα ηλικία συνταξιοδότησης προσδιορίζεται από τη στήλη "ηλικία συνταξιοδότησης" στον ΠΙΝΑΚΑ 2 .
	2011		57	52	
	2012		60	55	
	2013 και μετά		67	62	

Σημειώνεται ότι για την κατηγορία αυτή των ασφαλισμένων δεν υπάρχει η δυνατότητα συνταξιοδότησης με αναστολή.

Ειδικότερα, τα νέα όρια ηλικίας ανάλογα με το έτος συμπλήρωσης του ορίου πλήρους ή μειωμένης σύνταξης και του έτους συμπλήρωσης των προϋποθέσεων συνταξιοδότησης απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα:

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ Η ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ 2010		ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ 2011		ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ 2012	
	ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ	ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ	ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ
Έως 18/8/2015	55	50	57	52	60	55
Από 19/8-31/12/2015	56,6	55	58,3	55	60,11	56,6
2016	58	56,9	59,6	56,9	61,9	58
2017	59,6	58,5	60,9	58,5	62,8	59,6
2018	61	60,2	62	60,2	63,6	61
2019	62,6	61,10	63,3	61,10	64,5	62
2020	64	62	64,6	62	65,3	62
2021	65,6	62	65,9	62	66,2	62
2022	67	62	67	62	67	62

3. ΜΗΤΕΡΕΣ ΜΕ ΤΡΙΑ (3) ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΠΑΙΔΙΑ

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώ

Για τη συνταξιοδότηση των μητέρων 3 τουλάχιστον παιδιών ή των πατέρων 3 τουλάχιστον παιδιών που είναι χήροι ή διαζευγμένοι και έχουν την επιμέλεια των ανήλικων ή ανίκανων παιδιών με δικαστική απόφαση και έχουν ασφαλιστεί για πρώτη φορά μέχρι και 31/12/1992, το απαιτούμενο όριο ηλικίας μέχρι την 18/8/2015 είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης χρόνου ασφάλισης 20 ετών.

Μέχρι και την και την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015, δηλαδή μέχρι και την 18/8/2015:

Η **θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος** προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή η ασφαλισμένη μητέρα 3 τουλάχιστον παιδιών (ή ο πατέρας 3 τουλάχιστον παιδιών σύμφωνα με τα προηγούμενα) έχει συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης (20 έτη) και ότι έχει συμπληρώσει και το κατά περίπτωση όριο ηλικίας, όπου αυτό απαιτείται.

Η **κατοχύρωση προϋποθέσεων συνταξιοδότησης** προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή η ασφαλισμένη μητέρα 3 τουλάχιστον παιδιών (ή ο πατέρας 3 τουλάχιστον παιδιών σύμφωνα με τα προηγούμενα) έχει συμπλη-

ρώσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης (20 έτη) χωρίς να έχει και την απαιτούμενη ηλικία (άρα, έχει δικαίωμα λήψης σύνταξης με τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση απαιτούμενου ορίου ηλικίας, όπου αυτό απαιτείται).

Όσον αφορά στους διαζευγμένους πατέρες 3 τουλάχιστον παιδιών, για την κατοχύρωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος απαιτείται να συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις που θέτει η παρ. 6 του άρθρου 144 του ν. 3655/2008

Οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 είναι:

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΝΕΟ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΜΗΤΕΡΕΣ 3 ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ή πατέρες 3 τουλάχιστον παιδιών που είναι χήροι ή διαζευγμένοι και έχουν την επιμέλεια των ανήλικων ή ανίκανων παιδιών με δικαστική απόφαση (ισχύει για όλες τις μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένες)	2010	20	A.O.H.	Η νέα ηλικία συνταξιο- δότησης προσδιορίζε- ται από τη στήλη “ηλι- κία συνταξιοδότησης” στον ΠΙΝΑΚΑ 2 .
	2011		52	
	2012		55	
	2013 και μετά		67	

Ειδικότερα, τα νέα όρια ηλικίας ανάλογα με το έτος συμπλήρωσης της ηλικίας και του έτους συμπλήρωσης της των 20 ετών ασφάλισης αντίστοιχα, απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα:

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕ ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΗΣ 20ΕΤΙΑΣ ΤΟ 2010	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕ ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΗΣ 20ΕΤΙΑΣ ΤΟ 2011	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕ ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΗΣ 20ΕΤΙΑΣ ΤΟ 2012
Έως 18/8/2015	Χ.Ο.Η.	52	55
Από 19/8-31/12/2015	Χ.Ο.Η.	55	56,6
2016	Χ.Ο.Η.	56,9	58
2017	Χ.Ο.Η.	58,5	59,6
2018	Χ.Ο.Η.	60,2	61
2019	Χ.Ο.Η.	61,10	62,6
2020	Χ.Ο.Η.	63,7	64
2021	Χ.Ο.Η.	65,3	65,6
2022	Χ.Ο.Η.	67	67

4. ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ 1.1.1993

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώς

α. Συνταξιοδότηση με 25ετία.

Μέχρι και την και την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015, δηλαδή μέχρι και την 18/8/2015:

Η θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή η ασφαλισμένη έχει συμπληρώσει τον χρόνο ασφάλισης και ότι έχει συμπληρώσει και το κατά περίπτωση όριο ηλικίας, όπου αυτό απαιτείται,

Η κατοχύρωση προϋποθέσεων συνταξιοδότησης προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή η ασφαλισμένη έχει συμπληρώσει την κατά περίπτωση απαιτούμενη ηλικία χωρίς να έχει και τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης (άρα, έχει δικαίωμα λήψης σύνταξης με τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης).

Οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 φαίνονται στους επόμενους πίνακες:

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ		ΝΕΑ ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	
ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ισχύει για όλες τις μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένες)	2010	25	60	55	Το νέο όριο ηλικίας αναζητείται στον ΠΙΝΑΚΑ 2.
	2011		61	56	
	2012		62	57	
	2013 και μετά		67	62	

Για τη συνταξιοδότηση των γυναικών ασφαλισμένων μέχρι 31/12/1992, το απαιτούμενο σύμφωνα με τα πριν τον ν. 4336/2015 ισχύοντα, όριο ηλικίας είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης της ηλικίας των 55 (για μειωμένη σύνταξη) ή των 60 (για πλήρη σύνταξη) ετών. Ειδικά για τις ασφαλισμένες αυτής της κατηγορίας που μέχρι 31/12/2010 έχουν συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης και το 55ο έτος της ηλικίας τους, για τη λήψη πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος απαιτείται η συμπλήρωση του 60ού έτους της ηλικίας.

β. Συνταξιοδότηση με 15ετία

Για τη συνταξιοδότηση των γυναικών ασφαλισμένων πριν το 1993, που έχουν χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 15 ετών, το απαιτούμενο όριο ηλικίας είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης της ηλικίας των 60 ετών (για πλήρη σύμβαση).

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΝΕΟ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ισχύει για όλες τις μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένες)	2010	15	60	Το νέο όριο ηλικίας αναζητείται στον ΠΙΝΑΚΑ 2 .
	2011		61	
	2012		62	
	2013 και μετά		67	

Νέα όρια ηλικίας

Το νέο όριο ηλικίας για την περίπτωση αυτή των πριν το 1993 ασφαλισμένων γυναικών αναζητείται στον **πίνακα 2**.

γ. Συνταξιοδότηση ασφαλισμένων πριν την 1/1/1983 με 35ετία η 32ετία Χ.Ο.Η.-

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώ

Μέχρι και την 18/8/2015 οι πριν την 1/1/1983 ασφαλισμένοι (άνδρες και γυναίκες) θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης λόγω γήρατος με τη συμπλήρωση 35 ετών ασφάλισης ανεξάρτητα από την ηλικία τους (ή 32 ετών ασφάλισης ανεξαρτήτως ηλικίας για γυναίκες ασφαλισμένες).

	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ασφαλισμένες πριν το 1983)	35 ή 32	Χ.Ο.Η.

Νέα όρια ηλικίας

Στην περίπτωση αυτή το νέο όριο ηλικίας αναζητείται στον **πίνακα 1** (αφού δεν προβλέπονταν όριο ηλικίας).

Ο προσδιορισμός της νέας ηλικίας συνταξιοδότησης γίνεται με βάση τον πίνακα 1, στον οποίο η νέα ηλικία είναι αυτή που αντιστοιχεί, κατά περίπτωση, στην ηλικία των 58, στο έτος κατά το οποίο ο ασφαλισμένος συμπληρώνει τον από το προγενέστερο του ν. 4336/2015 νομοθετικού πλαισίου προβλεπόμενο, κατά περίπτωση, χρόνο ασφάλισης.

δ. Συνταξιοδότηση με 35ετία γυναικών ασφαλισμένων κατά την περίοδο 1983-1992

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώσ

Ειδικά για τη συνταξιοδότηση των γυναικών ασφαλισμένων κατά την περίοδο 1983-1992, οι απαιτούμενες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης μέχρι 18/8/2015 είναι αυτές που αντιστοιχούν στο έτος συμπλήρωσης των 35 ετών ασφάλισης, όπως φαίνεται στον πίνακα.

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΝΕΟ ΟΡΙΟ
ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ασφαλισμένες κατά την περίοδο 1983-1992)	2010	35	58	Το νέο όριο ηλικίας αναζητείται στον ΠΙΝΑΚΑ 1 .
	2011	36		
	2012	37		
	2013 και μετά	40		

Νέα όρια ηλικίας

Στην περίπτωση αυτή το νέο όριο ηλικίας αναζητείται **στον πίνακα 1**.

Ειδικότερα, τα νέα όρια ηλικίας ανάλογα με το έτος συμπλήρωσης της ηλικίας και το έτος συμπλήρωσης των απαιτούμενων ετών ασφάλισης απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα:

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ					
	2010		2011		2012	
	ΗΛΙΚΙΑ	ΕΤΗ	ΗΛΙΚΙΑ	ΕΤΗ	ΗΛΙΚΙΑ	ΕΤΗ
Έως 18/8/2015	58	35	58	36	59	37
Από 19/8-31/12/2015	58,6	35	58,6	36	59,5	37
2016	59	35	59	36	59,9	37
2017	59,6	35	59,6	36	60,2	37
2018	60	35	60	36	60,6	37
2019	60,6	35	60,6	36	60,11	37
2020	61	35	61	36	61,3	37
2021	61,6	35	61,6	36	61,8	37
2022	62	35	62	36	62	37

5. ΑΝΔΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΠΡΙΝ ΤΗΝ 1.1.1993

α. Για τη συνταξιοδότηση με 25ετία ή 15ετία

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώ

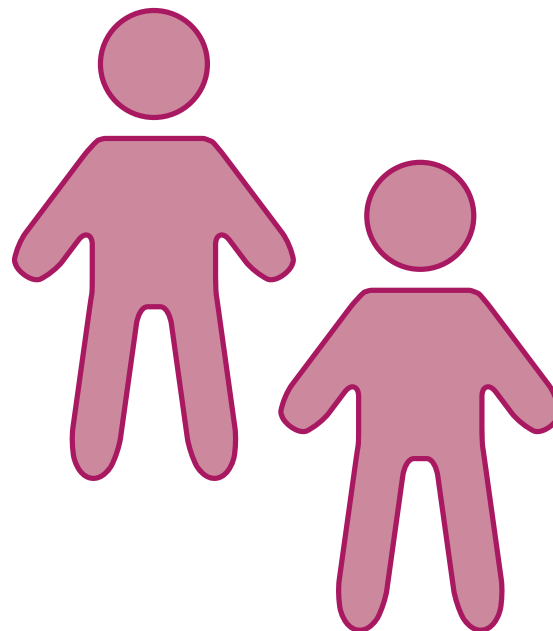
Για τη συνταξιοδότηση των ανδρών που έχουν ασφαλιστεί για πρώτη φορά μέχρι 31/12/1992 και μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015, δηλαδή **μέχρι και την 18/8/2015:**

Η **θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος** προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή ο ασφαλισμένος **έχει συμπληρώσει τον χρόνο ασφάλισης και ότι έχει συμπληρώσει και το κατά περίπτωση όριο ηλικίας, όπου αυτό απαιτείται,**

Η **κατοχύρωση προϋποθέσεων συνταξιοδότησης** προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή ο ασφαλισμένος **έχει συμπληρώσει χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 25 ετών** χωρίς να έχει και την κατά περίπτωση απαιτούμενη ηλικία.

Για την περίπτωση συνταξιοδότησης με 15 έτη ασφάλισης δεν κατοχυρώνεται το δικαίωμα συνταξιοδότησης (δηλαδή σε κάθε χρονική στιγμή, για τη συνταξιοδότηση αυτής της κατηγορίας απαιτείται η συμπλήρωση χρόνου ασφάλισης τουλάχιστον 15 ετών και του κατά περίπτωση ορίου ηλικίας).

Για τις περιπτώσεις όπου το δικαίωμα συνταξιοδότησης κατοχυρώνεται μέχρι 18/8/2015, οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης φαίνονται στους επόμενους πίνακες:

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΝΕΟ ΟΡΙΟ
ΑΝΔΡΕΣ (ασφαλισμένοι πριν το 1993)	Μέχρι 31/12/2012	25	65 (πλήρης σύνταξη)	Το νέο όριο ηλικίας αναζητείται στον ΠΙΝΑΚΑ 2
			60 (μειωμένη σύνταξη)	
	Από 1/1/2013 και μετά		67 (πλήρης σύνταξη)	
			62 (μειωμένη σύνταξη)	
	Μέχρι 31/12/2012	15	65	
			Από 1/1/2013 και μετά	

Νέα όρια ηλικίας

Τα νέα όρια ηλικίας για τη συνταξιοδότηση αυτής της κατηγορίας των ανδρών ασφαλισμένων αναζητούνται στον **πίνακα 2**.

Ειδικότερα, για την περίπτωση συνταξιοδότησης με 25ετία, τα νέα όρια ηλικίας ανάλογα με το έτος συμπλήρωσης της ηλικίας των 65 ετών ασφάλισης για πλήρη σύνταξη και των 60 για μειωμένη, απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα:

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
65 ή 60 ετών έως 18/8/2015	65	60
65 ή 60 ετών από 19/8-31/12/2015	65,3	60,11
65 ή 60 ετών το έτος 2016	65,6	61,9
65 ή 60 ετών το έτος 2017	65,9	62
65 ή 60 ετών το έτος 2018	66	62
65 ή 60 ετών το έτος 2019	66,3	62
65 ή 60 ετών το έτος 2020	66,6	62
65 ή 60 ετών το έτος 2021	66,9	62
65 ή 60 ετών το έτος 2022	67	62

β. για συνταξιοδότηση με 35 έτη ασφάλισης ΧΟΗ

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώσ

Μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 οι πριν το 1983 ασφαλισμένοι (άνδρες και γυναίκες) στα τ. ειδικά ταμεία θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης λόγω γήρατος με τη συμπλήρωση 35 ετών ασφάλισης ανεξάρτητα από την ηλικία τους.

	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΣ (ασφαλισμένοι πριν το 1983)	35	Χ.Ο.Η.

Νέα όρια ηλικίας

Στην περίπτωση αυτή το νέο όριο ηλικίας αναζητείται στον **πίνακα 1**.

Ο προσδιορισμός της νέας ηλικίας συνταξιοδότησης γίνεται με βάση τον πίνακα 1, στον οποίο η νέα ηλικία είναι αυτή που αντιστοιχεί, κατά περίπτωση, στην ηλικία των 58, στο έτος κατά το οποίο ο ασφαλισμένος συμπληρώνει τον από το προγενέστερο του ν. 4336/2015 νομοθετικού πλαισίου προβλεπόμενο, κατά περίπτωση, χρόνο ασφάλισης.

Ειδικότερα, τα νέα όρια ηλικίας ανάλογα με το έτος συμπλήρωσης της 35ετίας απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα:

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΗΣ 35ΕΤΙΑΣ	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ
έως 18/8/2015	Χ.Ο.Η.
από 19/8-31/12/2015	58 & 6 μην
2016	59
2017	59 & 6 μην
2018	60
2019	60 & 6 μην
2020	61
2021	61 & 6 μην
2022	62

γ. Συνταξιοδότηση ανδρών ασφαλισμένων από 1983-1992 που δεν είχαν το 2010 37 έτη ασφάλισης

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώσ

Γ. Για τη συνταξιοδότηση των κατά την περίοδο 1983-1992 ανδρών ασφαλισμένων που δεν είχαν 37 έτη ασφάλισης μέχρι 31/12/2010 (οπότε θεμελιώναν δικαίωμα συνταξιοδότησης ανεξάρτητα από την ηλικία τους), οι απαιτούμενες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης είναι αυτές που αντιστοιχούν στο έτος συμπλήρωσης των 35 ετών ασφάλισης, όπως φαίνεται στον πίνακα.

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΝΕΟ ΟΡΙΟ
ΑΝΔΡΕΣ (ασφαλισμένοι κατά την περίοδο 1983-1992) που δεν έχουν 37 έτη ασφάλισης πριν το 2011	2010	35	58	Το νέο όριο ηλικίας αναζητείται στον ΠΙΝΑΚΑ 1 .
	2011	36	58	
	2012	37	59	
	2013 και μετά	40	62	

Νέα όρια ηλικίας

Στην περίπτωση αυτή το νέο όριο ηλικίας αναζητείται στον πίνακα 1.

Ειδικότερα, τα νέα όρια ηλικίας ανάλογα με το έτος συμπλήρωσης της ηλικίας και το έτος συμπλήρωσης των απαιτούμενων ετών ασφάλισης απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα:

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ					
	2010		2011		2012	
	ΗΛΙΚΙΑ	ΕΤΗ	ΗΛΙΚΙΑ	ΕΤΗ	ΗΛΙΚΙΑ	ΕΤΗ
Έως 18/8/2015	58	35	58	36	59	37
Από 19/8-31/12/2015	58,6	35	58,6	36	59,5	37
2016	59	35	59	36	59,9	37
2017	59,6	35	59,6	36	60,2	37
2018	60	35	60	36	60,6	37
2019	60,6	35	60,6	36	60,11	37
2020	61	35	61	36	61,3	37
2021	61,6	35	61,6	36	61,8	37
2022	62	35	62	36	62	37

Β. ΝΕΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ 1/1/1993

1. Για τους ασφαλισμένους που συνταξιοδοτούνται με 40 έτη ασφάλισης:

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώς

Σύμφωνα με τις προγενέστερες του ν. 4336/2015 διατάξεις ίσχυαν οι ακόλουθες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης:

ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
1.1.2011 έως 31.12.2012	40	60
από 1.1.2013 και μετά		62

Οι ασφαλισμένοι της κατηγορίας αυτής, από 1.1.2013, συνταξιοδοτούνται με τη συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης και του 62^{ου} έτους της ηλικίας.

Νέα όρια ηλικίας

Μετά το ν. 4336/2015 και την ανωτέρω σχετική Υ.Α., δεν τροποποιήθηκε η προϋπόθεση συνταξιοδότησης της κατηγορίας αυτής, η οποία ισχύει ήδη από 1.1.2013 (η πρόβλεψη αυτή υπήρχε στο ν.4093/2012).

2. Μητέρες ανηλίκων παιδιών

(παρ. 17, περ. ε΄, του άρθρου 10 του ν.3863/2010 και υποπαράγραφος ΙΑ.4 της παραγράφου ΙΑ του άρθρου πρώτου του ν.4093/12):

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώς

Σύμφωνα με τις προγενέστερες του ν. 4336/2015 διατάξεις ίσχυαν οι ακόλουθες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης:

ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ που απαιτούνται για συνταξιοδότηση	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ για πλήρη σύνταξη	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ για μειωμένη σύνταξη
2010	20	55	50
2011	20	55	50
2012	20	55	50
2013	20	67	62

Η δυνατότητα συνταξιοδότησης με τις εν λόγω προϋποθέσεις, παρέχεται μόνο στην περίπτωση που κατά τη

συμπλήρωση των 20 ετών ημερών ασφάλισης συντρέχει και η ανηλικότητα του παιδιού.

Οι εν λόγω προϋποθέσεις συνταξιοδότησης ισχύουν και για τους χήρους πατέρες ανηλικών παιδιών.

Νέα όρια ηλικίας

Μετά το ν. 4336/2015 και την ανωτέρω σχετική Υ.Α. δεν τροποποιήθηκε η προϋπόθεση συνταξιοδότησης της κατηγορίας αυτής, η οποία ισχύει ήδη από 1.1.2013 και εφεξής, δηλαδή 20 έτη ασφάλισης, ανήλικο τέκνο και το 67ο ή το 62ο έτος της ηλικίας για τη λήψη πλήρους ή μειωμένης σύνταξης αντίστοιχα (η πρόβλεψη αυτή υπήρχε στο ν.4093/2012).

Για την προϋπόθεση συνταξιοδότησης ως μητέρα ανήλικου παιδιού, όπως ίσχυε τα έτη 2010-2012, δεν προβλεπόταν δυνατότητα κατοχύρωσης, αλλά μόνο θεμελίωσης.

3. Ασφαλισμένοι που συνταξιοδοτούνται με 15 έτη ασφάλισης

(παρ.1 άρθρο 24 του ν.2084/1992 και υποπαράγραφος ΙΑ.4 της παραγράφου ΙΑ του άρθρου πρώτου του ν.4093/12):

Προγενέστερο του ν, 4336/2015 καθεστώσ

Α. Σύμφωνα με τις προγενέστερες του ν. 4336/2015 διατάξεις ίσχυαν οι ακόλουθες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης:

ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
2012	15	65	60
2012	15	67	62

Στην περίπτωση λήψης μειωμένης σύνταξης, εξακολουθεί να ισχύει η ειδική πρόσθετη προϋπόθεση των 2,5 ετών ασφάλισης τουλάχιστον, την τελευταία πενταετία πριν την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης.

Νέα όρια ηλικίας

Μετά το ν. 4336/2015 και την κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσα Υ.Α. δεν τροποποιήθηκε η προϋπόθεση συνταξιοδότησης της κατηγορίας αυτής, η οποία ισχύει ήδη από 1.1.2013, (η πρόβλεψη αυτή υπήρχε στο ν.4093/2012).

ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΖΥΓΟΥΣ/ ΓΟΝΕΙΣ / ΑΔΕΛΦΟΥΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ

Με τις διατάξεις του άρθ. 37 του ν. 3996/2011 δόθηκε το δικαίωμα συνταξιοδότησης μετά από με τη συμπλήρωση 7.500 ημερών εργασίας ή 25 ετών πραγματικής ασφάλισης, ανεξάρτητα από την ηλικία τους στους συζύγους, γονείς ή αδελφούς αναπήρων, εφόσον πληρούνται οι συγκεκριμένες κατά περίπτωση προϋποθέσεις που περιγράφονται στην ανωτέρω σχετική νομοθεσία, όπως ισχύει.

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώς

Οι ασφαλισμένοι της κατηγορίας αυτής, έως **18.8.2015**, συνταξιοδοτούνταν με τη συμπλήρωση 7.500 ημερών πραγματικής ασφάλισης Χ.Ο.Η.

ΕΤΟΣ	ΧΡΟΝΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
έως 18.8.2015	25 έτη ή 7.500 ΗΕ	Χ.Ο.Η.
από 19.8.2015 και μετά	25 έτη ή 7.500 ΗΕ	τουλάχιστον 55

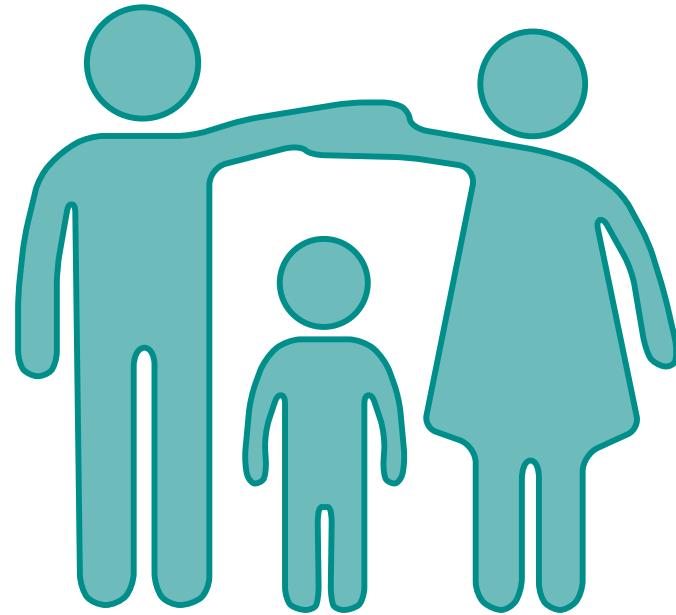
Νέα όρια ηλικίας

Με το ν. 4336/2015 και τη σχετική Υ.Α., θεσπίζεται ως όριο ηλικίας συνταξιοδότησης για την εν λόγω κατηγορία ασφαλισμένων το 55ο έτος, όπως απεικονίζεται στον πίνακα 1,

Οι ανωτέρω ασφαλισμένοι, που υπάγονται στον **Πίνακα 1** της εν λόγω απόφασης, ακολουθούν την εξέλιξη των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης του Πίνακα αυτού, με κριτήριο το έτος κατά το οποίο συμπληρώνεται ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης, ήτοι οι 7.500 ημέρες ασφάλισης (με την προϋπόθεση φυσικά ότι συντρέχουν και οι λοιπές προϋποθέσεις του νομοθετικού πλαισίου του ν. 3996/2011.

Ειδικότερα, τα νέα όρια ηλικίας ανάλογα με το έτος συμπλήρωσης της 25ετίας ή των 7500 ημερών ασφάλισης απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα:

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΗΣ 25ΕΤΙΑΣ Ή 7500 Η.Ε.	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ
έως 18/8/2015	Χ.Ο.Η.
από 19/8-31/12/2015	55 & 11 μνν
2016	56 & 9 μνν
2017	57 & 8 μνν
2018	58 & 6 μνν
2019	59 & 5 μνν
2020	60 & 3 μνν
2021	61 & 2 μνν
2022	62

ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΜΕΧΡΙ 31-12-1982

	ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΠΡΙΝ ΤΟ Ν. 4336/2015		ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΗΣ ΥΑ Φ.11321/ οικ. 47523/ 1570/ 23.10.2015 - ΦΕΚ 2311, Β'	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΠΡΙΝ ΤΟ Ν. 4336/2015	ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΗΣ ΥΑ Φ.11321/ οικ. 47523/ 1570/ 23.10.2015 - ΦΕΚ 2311, Β' ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΧΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ			
ΑΝΔΡΕΣ ¹	Έως 2012	15	65				
	Από 2013	15	67				
ΑΝΔΡΕΣ	Έως 1997	20	60		ΠΙΝΑΚΑΣ 2		
	Έως 1997	25	55		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	32 έτη και ηλικία ≥ 50	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	1998		60		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	32 έτη και 6 μήνες και ηλικία ≥ 50	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	1999		60		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	33 έτη και ηλικία ≥ 50	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2000		60		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	33 έτη και 6 μήνες και ηλικία ≥ 50	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2001		60		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	34 έτη και ηλικία ≥ 50	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2002		60		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	34 έτη και 6 μήνες και ηλικία ≥ 50	ΠΙΝΑΚΑΣ 1

1. Η θεμελίωση στην κατηγορία αυτή προϋποθέτει τη σωρευτική συμπλήρωση τόσο των συντάξιμων ετών (15) όσο και του ορίου ηλικίας (65 για τη θεμελίωση μέχρι 31/12/2012 ή 67 για τη θεμελίωση από 2013 και εφεξής).

	ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΠΡΙΝ ΤΟ Ν. 4336/2015		ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΗΣ ΥΑ Φ.11321/ οικ. 47523/ 1570/ 23.10.2015 - ΦΕΚ 2311, Β΄	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΠΡΙΝ ΤΟ Ν. 4336/2015	ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΗΣ ΥΑ Φ.11321/ οικ. 47523/ 1570/ 23.10.2015 - ΦΕΚ 2311, Β΄ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΧΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ			
ΑΝΔΡΕΣ	2003	25	63	60	ΠΙΝΑΚΑΣ 2	35 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2004		63 ετών και 6 μηνών	60	ΠΙΝΑΚΑΣ 2	35 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2005		64	60	ΠΙΝΑΚΑΣ 2	35 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2006		64 ετών και 6 μηνών	60	ΠΙΝΑΚΑΣ 2	35 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2007		65	60	ΠΙΝΑΚΑΣ 2	35 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2008		65	60	ΠΙΝΑΚΑΣ 2	35 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2009		65	60	ΠΙΝΑΚΑΣ 2	35 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2010		65	60	ΠΙΝΑΚΑΣ 2	35 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2011		65	60	ΠΙΝΑΚΑΣ 2	35 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2012		65	60	ΠΙΝΑΚΑΣ 2	35 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2013		67	62	-	35 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1

	ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΠΡΙΝ ΤΟ Ν. 4336/2015		ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΗΣ ΥΑ Φ.11321/ οικ. 47523/ 1570/ 23.10.2015 - ΦΕΚ 2311, Β΄	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΠΡΙΝ ΤΟ Ν. 4336/2015	ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΗΣ ΥΑ Φ.11321/ οικ. 47523/ 1570/ 23.10.2015 - ΦΕΚ 2311, Β΄ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΧΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ			
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	1992- 1997	20 έτη	53		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	27 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	1998	20 έτη και 6 μήνες	58 ετών και 6 μηνών		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	27 έτη και 6 μήνες ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	1999	21 έτη	59		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	28 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2000	21 έτη και 6 μήνες	59 ετών και 6 μηνών		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	28 έτη και 6 μήνες ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2001	22 έτη	60		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	29 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2002	22 έτη και 6 μήνες	60		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	29 έτη και 6 μήνες ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2003	23 έτη	60		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	30 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2004	23 έτη και 6 μήνες	60		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	30 έτη και 6 μήνες ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2005	24 έτη	60		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	31 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2006	24 έτη και 6 μήνες	60		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	31 έτη και 6 μήνες ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1

	ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΠΡΙΝ ΤΟ Ν. 4336/2015		ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΗΣ ΥΑ Φ.11321/ οικ. 47523/ 1570/ 23.10.2015 - ΦΕΚ 2311, Β΄	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΠΡΙΝ ΤΟ Ν. 4336/2015	ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΗΣ ΥΑ Φ.11321/ οικ. 47523/ 1570/ 23.10.2015 - ΦΕΚ 2311, Β΄ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΧΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ			
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	2007	25 έτη	60	55	ΠΙΝΑΚΑΣ 2	32 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2008		60	55	ΠΙΝΑΚΑΣ 2	32 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2009		60	55	ΠΙΝΑΚΑΣ 2	32 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2010		60	55	ΠΙΝΑΚΑΣ 2	32 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2011		61	56	ΠΙΝΑΚΑΣ 2	32 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2012		62	57	ΠΙΝΑΚΑΣ 2	32 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	Από 2013		67	62	-	32 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	2010	15 ²	60				
	2011		61				
	2012		62				
	Από 2013		67				

2. Στις περιπτώσεις συμπλήρωσης της 15ετίας, η ασφαλισμένη μπορεί να συνταξιοδοτηθεί με τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης του 60ού έτους ηλικίας (π.χ. ασφαλισμένη με συμπληρωμένα τα 15 έτη ασφάλισης που συμπληρώνει το 60ό έτος το 2012, μπορεί να συνταξιοδοτηθεί στο 62ο έτος της ηλικίας της, ενώ αν συμπληρώνει το 60ό έτος το 2013, η συνταξιοδότησή της μπορεί να γίνει όταν συμπληρώσει το 67ο έτος της ηλικίας της.

	ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΠΡΙΝ ΤΟ Ν. 4336/2015		ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΗΣ ΥΑ Φ.11321/ οικ. 47523/ 1570/ 23.10.2015 - ΦΕΚ 2311, Β΄	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΠΡΙΝ ΤΟ Ν. 4336/2015	ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΗΣ ΥΑ Φ.11321/ οικ. 47523/ 1570/ 23.10.2015 - ΦΕΚ 2311, Β΄ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΧΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ			
ΜΗΤΕΡΕΣ ΜΕ ΑΝΗΛΙΚΟ ΤΕΚΝΟ	1992	20 έτη	42		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	27 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	1993		42 ετών και 6 μηνών		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	27 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	1994		43		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	27 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	1995		43 ετών και 6 μηνών		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	27 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	1996		44		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	27 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	1997		44 ετών και 6 μηνών		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	27 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	1998	20 έτη	50		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	27 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	1999		50		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	27 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2000		50		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	27 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2001		50		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	27 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2002		50		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	27 έτη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	ΠΙΝΑΚΑΣ 1

	ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΠΡΙΝ ΤΟ Ν. 4336/2015		ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΗΣ ΥΑ Φ.11321/ οικ. 47523/ 1570/ 23.10.2015 - ΦΕΚ 2311, Β'	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΠΡΙΝ ΤΟ Ν. 4336/2015	ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΗΣ ΥΑ Φ.11321/ οικ. 47523/ 1570/ 23.10.2015 - ΦΕΚ 2311, Β' ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΧΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ			
ΜΗΤΕΡΕΣ ΜΕ ΑΝΗΛΙΚΟ ΤΕΚΝΟ	2003	20 έτη και 6 μήνες	50		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	27 έτη και 6 μήνες χωρίς Ο.Η	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2004	21 έτη	50		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	28 έτη χωρίς Ο.Η	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2005	21 έτη και 6 μήνες	50		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	28 έτη και 6 μήνες χωρίς Ο.Η.	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2006	22 έτη	50		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	29 έτη χωρίς ο.η.	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2007	22 έτη και 6 μήνες	50		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	29 έτη και 6 μήνες χωρίς Ο.Η.	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2008	23 έτη	50		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	30 έτη χωρίς Ο.Η.	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2009	23 έτη και 6 μήνες	50		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	30 έτη και 6 μήνες χωρίς Ο.Η.	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2010	24 έτη	50		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	31 έτη χωρίς Ο.Η.	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2011	24 έτη και 6 μήνες	50		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	31 έτη και 6 μήνες χωρίς Ο.Η.	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2012	25 έτη	50		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	32 έτη χωρίς Ο.Η.	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	Από 2013		52**		ΠΙΝΑΚΑΣ 2	32 έτη χωρίς Ο.Η.	ΠΙΝΑΚΑΣ 1

** . Στην περίπτωση μητέρων με ανίκανο για βιοποριστική εργασία τέκνο που συμπληρώνουν την 25ετία από 1.1.2013 και μετά, το όριο ηλικίας για πλήρη σύνταξη είναι το 50ο έτος (όριο ηλικίας πριν και μετά το Ν.4336/2015).

	ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΠΡΙΝ ΤΟ Ν. 4336/2015		ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΗΣ ΥΑ Φ.11321/ οικ. 47523/ 1570/ 23.10.2015 - ΦΕΚ 2311, Β'	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΠΡΙΝ ΤΟ Ν. 4336/2015	ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΗΣ ΥΑ Φ.11321/ οικ. 47523/ 1570/ 23.10.2015 - ΦΕΚ 2311, Β' ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΧΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ			
ΜΗΤΕΡΕΣ Ή ΧΗΡΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΜΕ ΤΡΙΑ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΠΑΙΔΙΑ ³	Έως 2010	20 έτη	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ				
	2011		52		ΠΙΝΑΚΑΣ 2		
	2012		55		ΠΙΝΑΚΑΣ 2		
	Από 2013		67				
ΣΥΖΥΓΟΙ ΓΟΝΕΙΣ ΑΔΕΛΦΟΙ ΑΝΙΚΑΝΩΝ ΓΙΑ ΒΙΟΠΟΡ. ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ⁴	2010	25 ΕΤΗ Ή 7500 Η.Ε ⁵	Χ.Ο.Η.				ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2011		Χ.Ο.Η.				ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2012		Χ.Ο.Η.				ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	Από 2013		Χ.Ο.Η.			Για τα τέκνα και τους αδελφούς απαιτείται ποσοστό αναπηρίας ≥ 67% ενώ για το σύζυγο ποσοστό αναπηρίας ≥ 80% και δεκαετής τουλάχιστον έγγαμος βίος.	ΠΙΝΑΚΑΣ 1

3. Η διάταξη έχει εφαρμογή και στους διαζευγμένους πατέρες που έχουν την επιμέλεια των ανηλίκων ή ανικάνων παιδιών τους.

4. Άρθρο 37 ν. 3996/2011, που έχει εφαρμογή ανεξαρτήτως χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση.

5. Για τη συμπλήρωση του ανωτέρω χρόνου λαμβάνονται υπόψη μόνο ο χρόνος στρατιωτικής θητείας και ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών που αναγνωρίζονται κατόπιν εξαγοράς.

ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΑΠΟ 1-1-1983 ΜΕΧΡΙ 31-12-1992

	ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΠΡΙΝ ΤΟ Ν. 4336/2015			ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΗΣ ΥΑ Φ.11321/ οικ. 47523/ 1570/ 23.10.2015 - ΦΕΚ 2311, Β'
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ			
ΑΝΔΡΕΣ-ΓΥΝΑΙΚΕΣ	Έως 2010	35	58		Σε περίπτωση σταδιακής αύξησης του ορίου ηλικίας και του χρόνου ασφάλισης ο ασφαλισμένος ακολουθεί το χρόνο ασφάλισης και την ηλικία του έτους που συμπληρώνει τα 35 έτη ασφάλισης.	ΠΙΝΑΚΑΣ 1	
	2011	36	58			ΠΙΝΑΚΑΣ 1	
	2012	37	59			ΠΙΝΑΚΑΣ 1	
	Από 2013	40	62		Γενικές ή καταστατικές διατάξεις που προβλέπουν τη χορήγηση σύνταξης με τη συμπλήρωση 35 ετών ασφάλισης και ηλικία 58-60 ετών, έχουν εφαρμογή στους ασφαλισμένους που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31-12-2010.	ΠΙΝΑΚΑΣ 1	
ΑΝΔΡΕΣ-ΓΥΝΑΙΚΕΣ	Έως 2010	37	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ		Η δυνατότητα αυτή καταργείται από 1/1/2011 και τη διατηρούν μόνο όσοι συμπληρώνουν μέχρι 31-12-2010 37 έτη υποχρεωτικής ασφάλισης.		

	ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΠΡΙΝ ΤΟ Ν. 4336/2015			ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΗΣ ΥΑ Φ.11321/ οικ. 47523/ 1570/ 23.10.2015 - ΦΕΚ 2311, Β'
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	
ΑΝΔΡΕΣ	Από 2007 έως 31/12/2012	25	65	60		ΠΙΝΑΚΑΣ 2
	Από 2013	25	67	62		-
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	2010	25	60	55	Το όριο ηλικίας που οι ασφαλισμένες δικαιούνται σύνταξη διαμορφώνεται κατά το έτος συμπλήρωσης της ηλικίας 60 ετών (για πλήρη) ή 55 (για μειωμένη).	ΠΙΝΑΚΑΣ 2
	2011		61	56		ΠΙΝΑΚΑΣ 2
	2012		62	57		ΠΙΝΑΚΑΣ 2
	Από 2013		67	62		-
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	2010	15	60		Το όριο ηλικίας που οι ασφαλισμένες δικαιούνται σύνταξη αντιστοιχεί στο έτος που συμπληρώνουν το 60ο έτος της ηλικίας τους.	ΠΙΝΑΚΑΣ 2
	2011		61			ΠΙΝΑΚΑΣ 2
	2012		62			ΠΙΝΑΚΑΣ 2
	Από 2013		67			-

	ΕΤΟΣ ΣΥ-ΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΠΡΙΝ ΤΟ Ν. 4336/2015			ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΗΣ ΥΑ Φ.11321/ οικ. 47523/ 1570/ 23.10.2015 - ΦΕΚ 2311, Β΄
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥ-ΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕ-ΝΗ ΣΥΝΤΑ-ΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	
ΑΝΔΡΕΣ ⁶	Έως 31.12.2012	15	65			-
	Από 2013		67			-
ΜΗΤΕΡΕΣ Ή ΧΗΡΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΜΕ ΤΡΙΑ ΤΟΥΛΑΧΙ-ΣΤΟΝ ΠΑΙΔΙΑ	Έως 2010	20	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ		Η διάταξη έχει εφαρμογή και στους διαζευγμένους πατέρες που έχουν την επιμέλεια των ανηλίκων ή ανι-κάνων παιδιών τους	-
	2011		52			ΠΙΝΑΚΑΣ 2
	2012		55			ΠΙΝΑΚΑΣ 2
	Από 2013		67			-
ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΕ ΑΝΗΛΙ-ΚΟ ΤΕΚΝΟ	2010	25	50	-	Σε περίπτωση σταδιακής αύξησης του ορίου ηλικίας η μητέρα ακολου-θεί το όριο ηλικίας που ισχύει κατά τη συμπλήρωση του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης, εφόσον συντρέ-χει η ανηλικότητα του παιδιού.	ΠΙΝΑΚΑΣ 2
	2011		52	50		ΠΙΝΑΚΑΣ 2
	2012		55	53		ΠΙΝΑΚΑΣ 2
	Από 2013		67	62		-

6. Η θεμελίωση στην κατηγορία αυτή προϋποθέτει τη σωρευτική συμπλήρωση τόσο των συντάξιμων ετών (15) όσο και του ορίου ηλικίας (65ο για τη θεμελίωση μέχρι 31.12.2012 και 67ο από 2013 και εφεξής).

	ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΠΡΙΝ ΤΟ Ν. 4336/2015			ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΗΣ ΥΑ Φ.11321/ οικ. 47523/ 1570/ 23.10.2015 - ΦΕΚ 2311, Β'
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	
ΧΗΡΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ	Έως 2010	25	50	-	Σε περίπτωση σταδιακής αύξησης του ορίου ηλικίας ο πατέρας ακολουθεί το όριο ηλικίας που ισχύει κατά τη συμπλήρωση του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης, εφόσον συντρέχει η ανηλικότητα του παιδιού.	ΠΙΝΑΚΑΣ 2
	2011		52	50		ΠΙΝΑΚΑΣ 2
	2012		55	53		ΠΙΝΑΚΑΣ 2
	Από 2013		67***	62***		-

***. Στις περιπτώσεις γυναικών ή χήρων πατέρων με ανίκανο για βιοποριστική εργασία τέκνο που συμπληρώνουν την 25ετία από 1.1.2013 και μετά το όριο ηλικίας για πλήρη σύνταξη είναι το 65ο έτος και για μειωμένη το 60ο έτος (όριο ηλικίας πριν και μετά το Ν. 4336/2015).

	ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΠΡΙΝ ΤΟ Ν. 4336/2015			ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΗΣ ΥΑ Φ.11321/ οικ. 47523/ 1570/ 23.10.2015 - ΦΕΚ 2311, Β΄
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	
ΣΥΖΥΓΟΙ ΓΟΝΕΙΣ ΑΔΕΛΦΟΙ ΑΝΙΚΑΝΩΝ ΓΙΑ ΒΙΟΠΟΡ. ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	2010	25 ΕΤΗ Ή 7500 Η.Ε ⁷	Χ.Ο.Η.		Για τα τέκνα και τους αδελφούς απαιτείται ποσοστό αναπηρίας ≥ 67% ενώ για το σύζυγο ποσοστό αναπηρίας ≥ 80% και δεκαετής τουλάχιστον έγγαμος βίος.	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2011		Χ.Ο.Η.			ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2012		Χ.Ο.Η.			ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	Από 2013		Χ.Ο.Η.			ΠΙΝΑΚΑΣ 1
ΜΗΤΕΡΕΣ Ή ΧΗΡΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΤΕΚΝΩΝ****	2010	18 ΕΤΗ ΚΑΙ 4 ΜΗΝΕΣ / 5500 ΗΜΕ- ΡΕΣ ΑΣΦΑ- ΛΙΣΗΣ	55	50	Σε περίπτωση σταδιακής αύξησης του ορίου ηλικίας ο γονέας ακολουθεί το όριο ηλικίας που ισχύει κατά τη συμπλήρωση των 5500 ημερών ασφάλισης με την προϋπόθεση της συνδρομής της ανηλικότητας του παιδιού και ο θάνατος της συζύγου.	ΠΙΝΑΚΑΣ 2
	2011		57	52		ΠΙΝΑΚΑΣ 2
	2012		60	55		ΠΙΝΑΚΑΣ 2
	Από 2013		67***	62***		-

7. Για τη συμπλήρωση του ανωτέρω χρόνου λαμβάνονται υπόψη μόνο ο χρόνος στρατιωτικής θητείας και ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών που αναγνωρίζονται κατόπιν εξαγοράς.

***. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι ασφαλισμένες/οι μέχρι και 31.12.1992 (δηλαδή ανεξάρτητα από την ασφάλιση πριν και μετά την 1.1.1983).

ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΑΠΟ 1-1-1993 ΚΑΙ ΜΕΤΑ

	ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΠΡΙΝ ΤΟ Ν. 4336/2015			ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΗΣ ΥΑ Φ.11321/ ΟΙΚ. 47523/ 1570/ 23.10.2015 - ΦΕΚ 2311, Β΄
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	
ΑΝΔΡΕΣ-ΓΥΝΑΙΚΕΣ	Έως 2010	37	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ		Η δυνατότητα αυτή καταργείται από 1/1/2011, την διατηρούν όσοι συμπληρώνουν μέχρι 31-12-2010 37 έτη υποχρεωτικής ασφάλισης.	
ΑΝΔΡΕΣ-ΓΥΝΑΙΚΕΣ	Έως 31.12.2012	15	65	60		
	Από 2013	15	67	62		
	Έως 31.12.2012	40	60			
	Από 2013	40	62			
ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΕ ΑΝΗΛΙΚΟ ΤΕΚΝΟ	2010	20	55	50	Σε περίπτωση σταδιακής αύξησης του ορίου ηλικίας η μητέρα ακολουθεί το όριο ηλικίας που ισχύει κατά τη συμπλήρωση του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης, εφόσον συντρέχει η ανηλικότητα του παιδιού.	ΠΙΝΑΚΑΣ 2
	2011		55	50		ΠΙΝΑΚΑΣ 2
	2012		55	50		ΠΙΝΑΚΑΣ 2
	Από 2013		67*****	62*****	-	

***** Στις περιπτώσεις γυναικών ή χήρων πατέρων με ανίκανο για βιοποριστική εργασία τέκνο που συμπληρώνουν την 25ετία από 1.1.2013 και μετά το όριο ηλικίας για πλήρη σύνταξη είναι το 65ο έτος και για μειωμένη σύνταξη το 60ο έτος (όριο ηλικίας πριν και μετά το Ν. 4336/2015)

	ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΠΡΙΝ ΤΟ Ν. 4336/2015			ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΗΣ ΥΑ Φ.11321/ ΟΙΚ. 47523/ 1570/ 23.10.2015 - ΦΕΚ 2311, Β΄
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	
ΧΗΡΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ	2010	20	55	50	Σε περίπτωση σταδιακής αύξησης του ορίου ηλικίας ο πατέρας ακολουθεί το όριο ηλικίας που ισχύει κατά τη συμπλήρωση του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης, εφόσον συντρέχει η ανηλικότητα του παιδιού και ο θάνατος της συζύγου.	ΠΙΝΑΚΑΣ 2
	2011		55	50		ΠΙΝΑΚΑΣ 2
	2012		55	50		ΠΙΝΑΚΑΣ 2
	Από 2013		67	62		-
ΣΥΖΥΓΟΙ ΓΟΝΕΙΣ ΑΔΕΛΦΟΙ ΑΝΙΚΑΝΩΝ ΓΙΑ ΒΙΟΠΟΡ. ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	2010	25 ΕΤΗ Ή 7500 Η.Ε ⁸ .	Χ.Ο.Η.		Για τα τέκνα και τους αδελφούς απαιτείται ποσοστό αναπηρίας ≥ 67% ενώ για το σύζυγο ποσοστό αναπηρίας ≥ 80% και δεκαετής τουλάχιστον έγγαμος βίος.	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2011		Χ.Ο.Η.			ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	2012		Χ.Ο.Η.			ΠΙΝΑΚΑΣ 1
	Από 2013		Χ.Ο.Η.			ΠΙΝΑΚΑΣ 1

